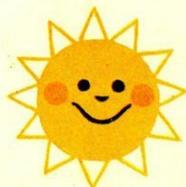

άλφαβητάριο

14

Β
ΤΕΥΧΟΣ

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΕΚΔΟΣΕΩΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ

Ψηφιοποιήθηκε από το Εθνικό Κέντρο Λογισμικού Πολιτικής

ΑΘΗΝΑΙ 1973

άλφαβητάριο

1973 ΠΟΡ
(β' τεύχος)

ΜΑΡΙΑΣ ΠΟΡΦΥΡΗ - ΜΑΡΓΑΡΙΤΗ
ΒΑΣΙΛΙΚΗΣ ΜΠΑΪΡΑΚΤΑΡΗ - ΠΑΠΑΚΥΡΙΑΚΟΠΟΥΛΟΥ

άλφαβητάριο

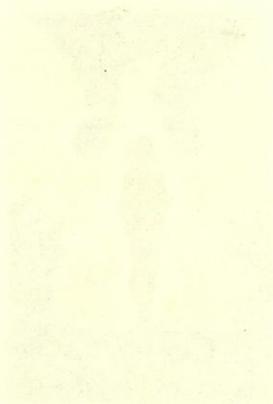
Β'
ΤΕΥΧΟΣ

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΕΚΔΟΣΕΩΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ
ΑΘΗΝΑΙ 1973

Ολοκλήρωση

Ε
2017

ΠΡΟΣΤΑΣΗ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

Προσευχή

Παναγίτσα, ἐλπίδα μου,
στήριγμα καὶ φῶς μου,
σκέπαζε καὶ φύλαγε
τὰ παιδιά τοῦ κόσμου.

Στείλε φύλακα ἄγγελο
νά τὰ συντροφεύη,
κάτω ἀπ' τὶς φτεροῦγες του
νά τὰ προστατεύη.

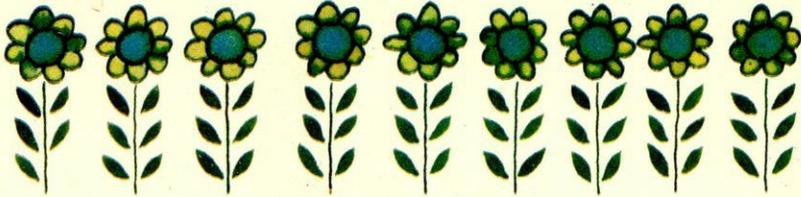

Τὸ χιόνι

Σήμερα κάνει πολύ κρύο.
Ἐξω πέφτει χιόνι πυκνό.
Οἱ νιφάδες του χορεύουν
σὰν μικρές πεταλουδίτσες.
Ὅταν τὸ στρώση, θὰ παίξωμε
χιονοπόλεμο.
Τί χαρά!

Ἡ πρότασι

1. Ξυπνῶ πολὺ πρῶι.
2. Κάνω τὴν προσευχὴ μου.
3. Πίνω τὸ γάλα μου.
4. Πηγαίνω στὸ σχολεῖο μου.

Πρότασι λέμε μιὰ σύντομη καὶ
σωστὴ κουβέντα.

Ἄσκησι 1η

Νὰ γράψης δύο δικές σου προτάσεις.

‘Ο ‘Ηλίας

Κάθε πρωί ὁ ‘Ηλίας
ξυπνᾷ χαρούμενος.
Πετάγεται ἀπὸ τὸ κρεβάτι του
καὶ πηγαίνει νὰ πλυθῆ.
Πλένεται μὲ κρῦο νερό.
Ντύνεται, κάνει τὴν προσευχή του,
πίνει τὸ γάλα του.
Νά τος τώρα,
μὲ τὴ σάκκα του στὴν πλάτη
πηγαίνει στὸ σχολεῖο.
Δὲν μιλάει στὸ μάθημα.
‘Ακούει μὲ προσοχή
τὸν δάσκαλό του.

Γράφει χωρίς λάθη τήν ὀρθογραφία του.

Σκέφτεται καί λογαριάζει σωστά.

Τά τετράδια καί τά βιβλία του εἶναι καθαρά.

Δέν χάνει τά μολύβια του.

Στό διάλειμμα παίζει εὐγενικά μέ τ' ἄλλα παιδιά.

Εἶναι καλός μαθητής

κι ἔχει πολὺ καλοὺς τρόπους.
"Ὅλοι τὸν ἀγαποῦν.

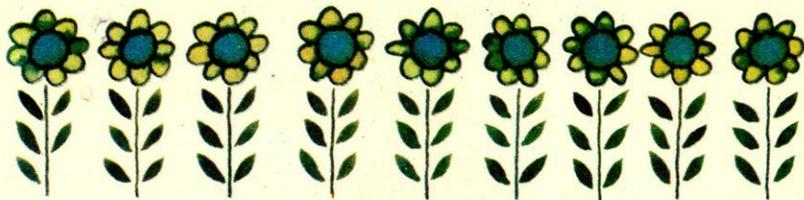

Ἀσκησι 2η

Νὰ γράψης δύο δικές σου προτάσεις.

Ἀσκησι 3η

Νὰ γράψης ἀπὸ μιὰ πρότασι μὲ τὶς λέξεις:
σχολεῖο, δάσκαλος, διάλειμμα.

Οί λέξεις

1. Παίζω.
2. Πίνω γάλα.
3. Γίνομαι καλό παιδί.
4. Άγαπῶ τούς γονεῖς μου.

Λέξεις λέμε τὰ μικρὰ κομμάτια
πού κάνουν τὴν πρότασι.

Άσκηση 4η

Νὰ γράψης:

μιὰ πρότασι μὲ 2 λέξεις,

μιὰ πρότασι μὲ 3 λέξεις,

μιὰ πρότασι μὲ 4 λέξεις.

Οἱ κοῦκλες τῆς "Αννας

Ἡ "Αννα ἔχει δύο κοῦκλες.

Ἡ μία εἶναι κορίτσι.

"Ἐχει ξανθὰ μαλλιά,
γαλανὰ μάτια, ρόδινα μάγουλα
καὶ κόκκινα χεῖλια.

Μέσα στὸ στόμα τῆς ἔχει
ἄσπρα μικρὰ δοντάκια.

Περπατεῖ καὶ φωνάζει:

—Μαμά, μπαμπά.

Τὴ λένε Λόλα.

Ἡ ἄλλη κούκλα εἶναι ἓνα μωρό.

Εἶναι ἀγοράκι. Τ' ὄνομά του
εἶναι Πέτρος.

"Ἐχει κοντὰ κατσαρὰ μαλλιά,
καστανὰ μάτια.

Εἶναι παχουλὸ μωρό.

Ἡ "Αννα ἔχει ἓνα καρτσάκι.

Όταν τελειώνη τὰ μαθήματά της,
βάζει στὸ καρότσι
τὴ Λόλα καὶ τὸν Πέτρο
καὶ πηγαίνουν ὅλοι μαζί περίπατο.
Ἡ Ἄννα ἀγαπᾷ τὶς κούκλες της
καὶ τὶς προσέχει πολὺ.

Ἄσκησι 5η

Νὰ γράψης ἀπὸ μιὰ πρότασι μὲ τὶς λέξεις:
κούκλα, μωρό, ἀγόρι.

Ἄσκησι 6η

Νὰ γράψης:
μιὰ πρότασι μὲ 4 λέξεις,
μιὰ πρότασι μὲ 5 λέξεις.

Καλημερούδια

Μὲ τί καμάρι περπατεῖ
τὴν κούκλα τῆς κρατώντας
καὶ μ' ἓνα σπάγκο τὸ γατί
ξοπίσω τῆς τραβώντας!

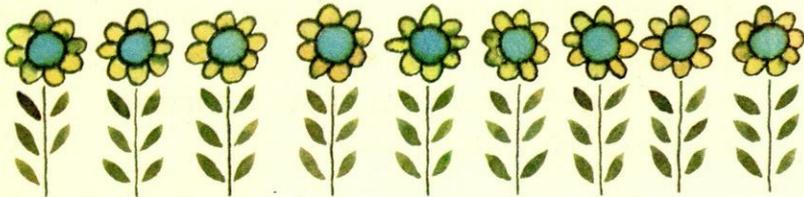
Κοντὰ στὴν πόρτα σταματᾶ,
πρὶν πάη πιὸ παραπέρα,
καὶ τὰ πουλιά τῆς χαιρετᾶ
μὲ μιά τῆς καλημέρα:

—«Καλημερούδια σας, πουλιά,
καλημερούδια, χήνα...,
τήν κούκλα λέν Τριανταφυλλιά
και τὸ γατὶ Ψιψίνα.

Κι ἂν μὲ ρωτᾶτε καὶ γιὰ ποῦ,
νωρὶς τί τάχα βγῆκα,
πάω νὰ προφτάσω τὸν παππού,
ποῦ μὲ φιλεύει σῦκα».

Ἄ. Πάλλης

Οί συλλαβές

1. Πί-νω γά-λα.
2. Ξε-φα-γα δύ-ο σο-κο-λά-τες.
3. Ξε-χω ξ-να μῆ-λο.

Συλλαβές λέμε τὰ κομμάτια
πού χωρίζομε κάθε λέξι.

Άσκηση 7η

- Νὰ χωρίσης σὲ συλλαβές τις λέξεις:
ἐλάτε, ἔχω, δύο, γλυκά.

Ὁ σπουργίτης

— Τσίου, τσίου.

Εἶμαι ἓνα μικρὸ πουλάκι.

Τὸ σῶμα μου εἶναι σκεπασμένο
μὲ πούπουλα.

Μὲ τὰ δύο **μου** πόδια
περπατῶ καὶ πηδῶ.

Μὲ τὶς δύο μου φτεροῦγες πετῶ.

Ἔχω σκληρὸ ράμφος.

Τρώγω σπόρους, ψωμί, σκουλήκια
καὶ... σταφύλια.

Δὲν **πιάνομαι** εὐκόλα, γιατί εἶμαι
ἔξυπνο καὶ πονηρό.

Ζῶ κοντά σας.

Πετῶ **στὶς** αὐλές σας, **στοὺς**
δρόμους σας. Ξέρω **πῶς** πολὺ

μέ ἀγαπάτε ἐσεῖς οἱ ἄνθρωποι.
Γεῖά σας...

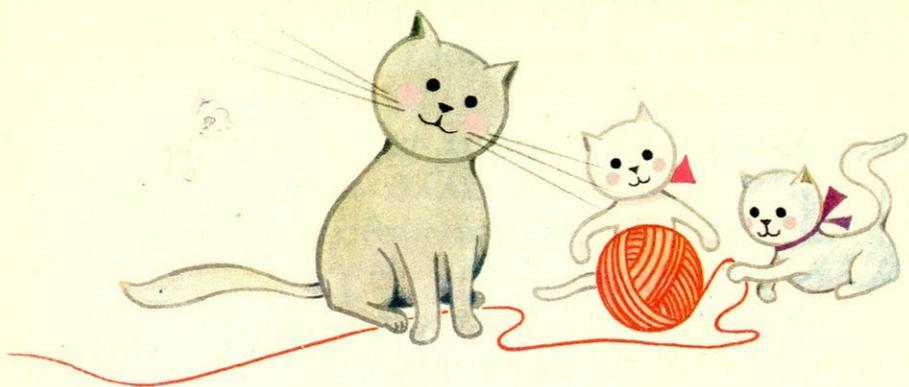

Ἔσκησι 8η

Νά χωρίσης σέ συλλαβές τίς λέξεις:
πηδῶ, πετῶ, πουλάκι.

Ἔσκησι 9η

Νά γράψης μιὰ πρότασι μέ τίς λέξεις:
αὐλή, δρόμος.

Ἡ γάτα

—Νιάο, νιάο, νιάο.

Εἶμαι τὸ χαϊδεμένο ζῶο τοῦ σπιτιοῦ σας.

Τὸ τρίχωμά μου εἶναι πυκνό,
γιὰ νὰ μὴν κρυώνω. Γιατί, ὅπως
ξέρετε, ἀγαπῶ πολὺ τὴ ζέστη.

Τὸ κεφάλι μου εἶναι στρογγυλό.

Τ' αὐτιά μου εἶναι μυτερὰ
καὶ ἀκούνε πολὺ καλά.

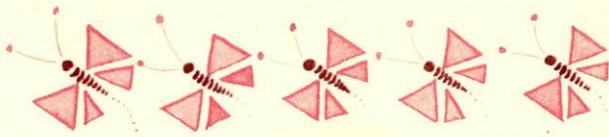
Τὰ μουστάκια μου εἶναι μακριὰ
καὶ τὰ δόντια μου κοφτερά.

Οἱ πατοῦσες τῶν ποδιῶν μου
εἶναι πολὺ μαλακὲς καὶ δὲν
ἀκούγομαι, ὅταν περπατῶ.

Κάτω ὅμως ἀπὸ αὐτὲς κρύβονται
τέσσερα σουβλερὰ νύχια.

Τρώγω ἀπ' ὅλα, μὰ πὶὸ πολὺ
μοῦ ἀρέσουν οἱ ποντικοὶ
καὶ τὰ... ψάρια.
Δὲν μοῦ ἀρέσει **βέβαια** νὰ μὲ δένουν.
Πηγαίνω ὅπου θέλω, ἀλλὰ καὶ
ὅποια ὥρα θέλω. Εἶμαι καθαρή.
Πλένομαι τακτικά.
Προσέχω πολὺ τὰ γατάκια μου.
Ἀγαπῶ πολὺ τὸ σπίτι πού
γεννήθηκα, ὅσο φτωχὸ κι ἂν εἶναι.
Δὲν τὸ ἀφήνω ποτέ.

Τὰ γράμματα

Σ-ή-μ-ε-ρ-α ἔ-χ-ω χ-α-ρ-ά.
Θ-ὰ π-ά-ω π-ε-ρ-ί-π-α-τ-ο.

Γράμματα λέμε τὰ πιὸ μικρὰ
κομματάκια πὺ χωρίζομε
κάθε λέξι.

Ἔσκησι 10η

Νὰ χωρίσης σὲ γράμματα τὶς λέξεις:
καλημέρα, γατούλα, σκυλάκι.

Τὸ καρναβάλι

Ἔφτασε, παιδιά,
τρελὸ τὸ καρναβάλι,
ποὺ τὸ περιμέναμε
ὅλο τὸν καιρό.

Ὅλοι μας θὰ στήσωμε
μεγάλο γλέντι πάλι,
γέλιο καὶ τραγούδι
καὶ τρελὸ χορό.

Ὅλοι ἄς ντυθοῦμε
ὠραῖοι μασκαράδες
κι ἔτσι νὰ γινοῦμε
ἀγνώριστοι ἐντελῶς.

Τὸ ἀγρόκτημα τοῦ Μίμη

Σήμερα ὁ Μίμης ἔχει τὰ γενέθλιά του.
Κλείνει τὰ ἕξι χρόνια του.

Ὁ πατέρας τοῦ ἔφερε ἕνα μεγάλο
κουτί.

Τί νὰ ἔχη μέσα;

Ὁ Μίμης τὸ ἀνοίγει.

Ἄ, τί ὄμορφο πὺ εἶναι, πατέρα!

Τί ὄμορφο ἀγρόκτημα!

Ἔσκησι 11η

Νὰ χωρίσης σὲ γράμματα τὶς λέξεις:

σήμερα =

πατέρας =

ἀγρόκτημα =

‘Ο στάβλος

‘Ο Μίμης βγάζει πρώτα τὸν ἀγρότη,
τὴ γυναῖκα του καὶ τὸ σπίτι τους.

Ἔπειτα βγάζει τὸν στάβλο.

Μέσα στὸν στάβλο βάζει δύο ἀγελάδες,
ἓνα ἄσπρο ἄλογο, ἓνα γκρίζο γαῖδουράκι
καὶ **τρία** προβατάκια.

Ἔσκησι 12η

Νὰ γράψης ἀπὸ μιὰ πρότασι μὲ τὶς λέξεις:
ἄλογο, ἀγελάδα, γαῖδουράκι

Τὸ κοττέτσι

Νά καί τὰ πουλιά τῆς αὐλῆς.

Ἕνας πετεινός, ὀχτῶ κόττες,
δέκα κοττοπουλάκια, μιὰ πάπια,
έννέα παπάκια, πέντε χῆνες.

—Θὰ τὰ βάλω στὸ κοττέτσι τους,
πατέρα, λέει ὁ Μίμης.

Θὰ τὰ ταΐζω καὶ θὰ τοὺς ἔχω
καθαρὸ νεράκι.

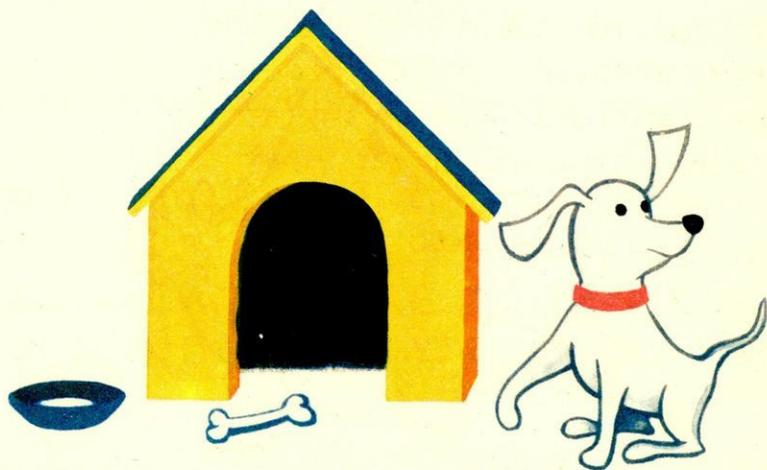
Ἄσκησι 13η

Νά χωρίσης σὲ συλλαβὲς τὶς λέξεις:
Μίμης, ἔχω, νεράκι.

Ὁ σκύλος

— Μίμη, ξέχασες μέσα στο κουτί
τὸν σκύλο καὶ τὸ σπιτάκι του.
Βγάλε τον γρήγορα, σὲ παρακαλῶ,
Ἄννα.

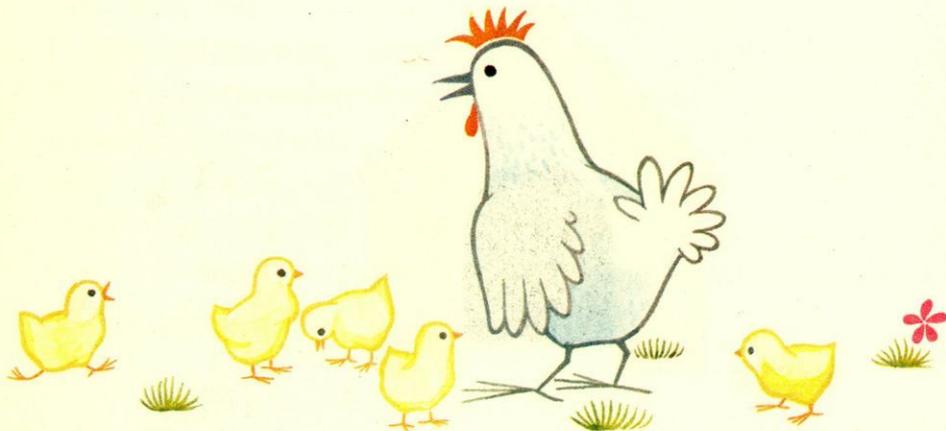
Ἡ Ἄννα βγάζει τὸν σκύλο
καὶ τὸν βάζει στὴν εἴσοδο
μαζὶ μὲ τὸ σπιτάκι του.
Αὐτὸς θὰ φυλάη **τώρα** τὸ
ἀγρόκτημα τοῦ Μίμη.

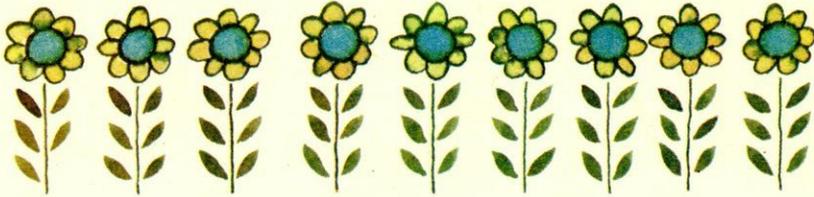

Κόττα μου, κοτούλα μου

Κόττα μου, κοτούλα μου,
πού με τὸ κακάρισμά σου
κράζεις κι ἔρχονται κοντά σου
τὰ κοττοπουλάκια σου,
τὰ μικρὰ παιδάκια σου.

Κόττα μου, κοτούλα μου,
τὸ πρωί, μόλις ξυπνήσης,
τρέχεις πρῶτα νὰ γεννήσης
στὸ κοττέτσι σου τ' αὐγό,
νὰ τὸ φάη ἢ μαμὰ κι ἐγώ.

Τὸ ἀλφάβητο

Τὸ ἑλληνικὸ ἀλφάβητο ἔχει 24 γράμματα.

Μικρά : α, β, γ, δ, ε, ζ, η, θ, ι, κ, λ,
μ, ν, ξ, ο, π, ρ, σ, τ, υ, φ, χ, ψ, ω.

Κεφαλαῖα: Α, Β, Γ, Δ, Ε, Ζ, Η, Θ, Ι, Κ, Λ,
Μ, Ν, Ξ, Ο, Π, Ρ, Σ, Τ, Υ, Φ, Χ, Ψ, Ω.

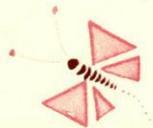
Ἔσκησι 14η

Νὰ γράψης μιὰ φορὰ τὰ μικρὰ γράμματα
καὶ μιὰ τὰ κεφαλαῖα.

Στὸ καλό, γεροχειμῶνα

Μ' ἀνοιξιάτικα λουλούδια,
μυρωμένα, δροσερά,
μὲ παιχνίδια, μὲ τραγούδια
μὲ φωνές καὶ μὲ χαρὰ
τὸν λευκόμαλλο χειμῶνα
ᾗς τὸν διώξωμε καὶ πάλι
κι ὁ καθένας ᾗς τοῦ ψάλη:
—Στὸ καλό, γεροχειμῶνα,
στὸ καλό...

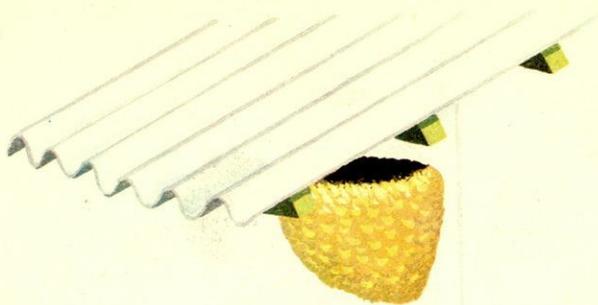

Ὁ χαιρετισμὸς τῶν πουλιῶν

- Κούκου! κούκου! φώναξε ὁ κοῦκος,
μόλις γύρισε στὴν πατρίδα μας.
Σὰ νὰ ἔλεγε: «Ἔρχεται ἡ ἀνοιξι».
- Τσί, βίτ, τσί, βίτ, φλίν, φλίν!
φώναξαν καὶ τὰ χελιδόνια,
μόλις ἦρθαν. Ἔλεγαν κι αὐτά:
«Ἔρχεται ἡ ἀνοιξι. Ξυπνήστε ὅλοι
νὰ τὴν ὑποδεχτῆτε».

Ἔσκησι 15η

Νὰ γράψης μιὰ φορὰ τὰ μικρὰ γράμματα
καὶ μιὰ φορὰ τὰ κεφαλαία.

Τὰ χελιδόνια

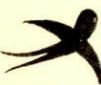
Ψηλά σὲ μιὰ γωνιά, κάτω
ἀπὸ τὴ στέγη τοῦ σπιτιοῦ μας,
ὕπάρχει μιὰ φωλιά.
Εἶναι μιὰ παλιὰ φωλιά.
Ἀπὸ σήμερα τὸ πρωὶ ἡ φωλιά
αὐτὴ δὲν εἶναι ἄδεια.
Ἦρθαν τὰ χελιδόνια.
— Τσί, βίτ, τσί, βίτ!
ἀκούγονται οἱ φωνοῦλες τους.
Ἦρξαν ἀμέσως τὴ δουλειά.
Καθάρισαν τὴ φωλιά
καὶ τὴν ἔστρωσαν μὲ **ἄρκετὰ** φύλλα
καὶ μὲ πούπουλα.
Βιάζονται πολὺ.
Γιατὶ ἡ μαμὰ ἡ χελιδόνα
θέλει νὰ γεννήσῃ τ' αὐγά.

Καὶ ἀπὸ τ' αὐγά, ὦ, τί χαρά!
θὰ βγοῦν μικρὰ χελιδονάκια.
Τσί, βίτ, τσί, βίτ, τσί, βίτ!

Ἔσκησι 16η

Νὰ γράψης ἀπὸ μιὰ πρότασι μὲ τὶς λέξεις:
χελιδόνια, φωλιά, σπίτι.

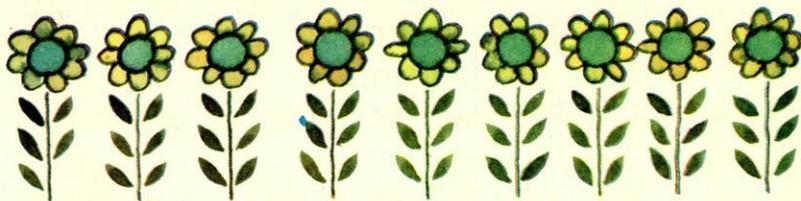
Πάνω άπ' τὸ παράθυρό μας

Πάνω άπ' τὸ παράθυρό μας
μέρες τώρα δυὸ πουλιὰ
χτίζουν, χτίζουν μιὰ φωλιά.

Χτίζουνε καὶ τραγουδοῦνε
καὶ τὴ στρώνουν άπαλὰ
μ' άχυρα πολὺ ψιλὰ.

Καὶ σὲ λίγο φτερωμένοι
τοῦ σπιτιοῦ μας μουσικοὶ
θά 'χουν αὐγουλάκια ἐκεῖ.

ἜΑ, κανεὶς δὲν θὰ ταραξῆ
τότε τὰ φτωχὰ πουλιὰ
στὴ μικρούλα τους φωλιά.

Τὰ εἴκοσι τέσσερα γράμματα τὰ χωρίζομε
σὲ ἑπτὰ φωνήεντα καὶ δέκα ἑπτὰ
σύμφωνα.

Τὰ φωνήεντα

Φωνήεντα λέμε τὰ γράμματα ποὺ
τὰ φωνάζομε δυνατά. Αὐτὰ εἶναι:

α, ε, η, ι, ο, υ, ω.

Ἔσκησι 17η

Τράβηξε μιὰ γραμμὴ κάτω ἀπὸ τὰ φωνήεντα
τῶν λέξεων :

χελιδόνι, φωλιά, χαρά, φύλλα.

Ὁ αἰτός

— Τὴν Καθαρὰ Δευτέρα
θὰ πᾶμε ἐκδρομὴ,
ἔλεγε ὁ Μίμης.

Ὁ πατέρας θὰ μοῦ ἀγοράσῃ
ἓναν αἰτό.

Θὰ τὸν πετάξω ψηλὰ καὶ θὰ κρατῶ
τὸ σκοινὶ γερά.

Τί χαρά!

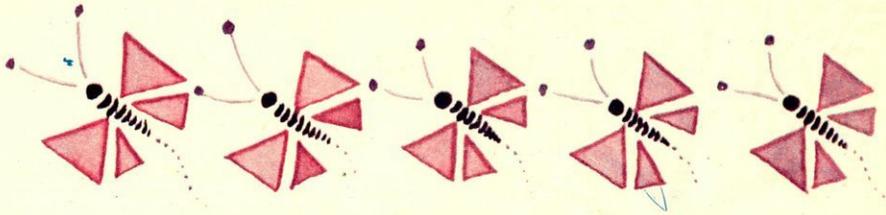
Μοῦ ἀρέσει νὰ βλέπω τοὺς αἰτοὺς
νὰ πετοῦν ψηλά.

Μοιάζουν μὲ πουλιά.

Ἔσκησι 18η

Νὰ γράψῃς δύο φορές τὰ φωνήεντα.

Τὰ σύμφωνα

Σύμφωνα λέμε τὰ γράμματα ποὺ
δὲν τὰ φωνάζομε δυνατά. Αὐτὰ εἶναι :

β, γ, δ, ζ, θ, κ, λ, μ, ν, ξ,
π, ρ, σ, τ, φ, χ, ψ.

Ἔσκησι 19η

1. Νὰ γράψης μιὰ φορὰ τὰ σύμφωνα.
2. Νὰ τραβήξης μιὰ γραμμὴ κάτω ἀπὸ
τὰ σύμφωνα τῶν λέξεων :
ἐκδρομή, κρατῶ, πατέρας.

Ἡ ἄνοιξι

Ἦρθε ἡ ἄνοιξι!
Τί ὠραία ἐποχή!
Ὁ οὐρανὸς εἶναι γαλανός.
Δὲν κάνει κρύο.
Τὰ δέντρα ἀνθισαν
κι ἔβγαλαν φύλλα.
Ἡ γῆ ἔστρωσε
τὸ πράσινο χαλί της.
Λογῆς λογῆς λουλούδια χύνουν
στὸν ἄερα τὸ ἄρωμά τους.
Οἱ μέλισσες καὶ οἱ πεταλοῦδες
πετοῦν ἀπὸ ἀνθάκι σὲ ἀνθάκι.

Τὰ πουλιὰ χτίζουν τις φωλιές τους.
Τὰ παιδάκια τραγουδοῦν χαρούμενα.

Άσκηση 20ι,

Νά γράψης ἀπὸ μιὰ πρότασι μὲ τις λέξεις:
οὐρανός, κρύο, δέντρο, φύλλα.

Άσκηση 21η

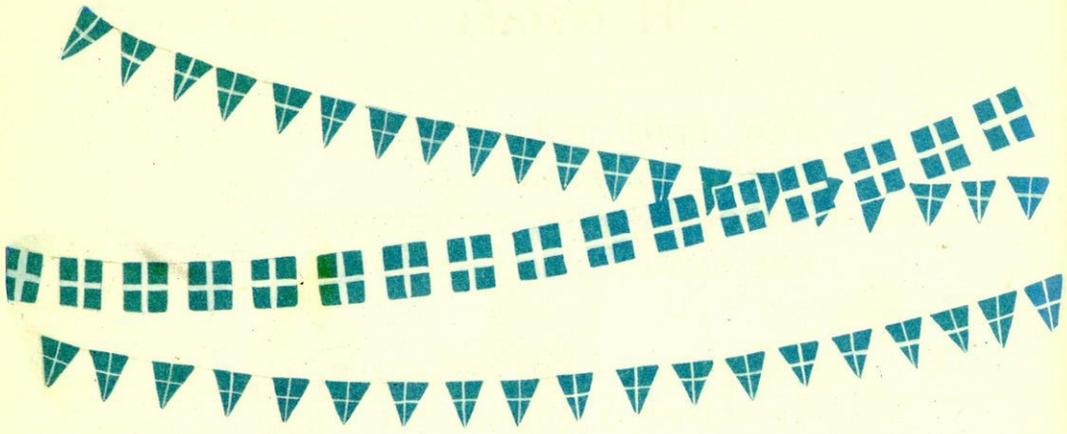
Νά γράψης ἀπὸ μιὰ φορὰ τὰ μικρὰ
γράμματα, τὰ φωνήεντα, τὰ σύμφωνα.

Ἡ ἄνοιξι

Μᾶς ἦρθε πάλι ἄνοιξι,
ἦρθαν τὰ χελιδόνια.
Τὰ δέντρα ὅλ' ἀνθίσανε
καὶ κελαηδοῦν τ' ἀηδόνια.

Τὰ χιόνια ὅλα λειώσανε,
ἄνοιξαν τὰ λουλούδια
κι ὁ κόσμος ὅλος χαίρεται
μὲ τὰ γλυκὰ τραγούδια.

Ὁ Εὐαγγελισμὸς

Ντίν, ντάν, ντίν, ντάν
χτυποῦν οἱ καμπάνες.

- Σάν σήμερα, **παιδιά** μου,
εἶπε ἡ γιαγιά, πρὶν ἀπὸ
πολλὰ χρόνια, ὁ ἄγγελος
Γαβριήλ ἔδωσε στὴν Παναγία
ἕναν ἄσπρο κρίνο καὶ εἶπε:
- «Χαίρε, Μαρία,
θὰ γεννήσης τὸν Χριστό μας,
τὸν Σωτῆρα τοῦ κόσμου».
Καὶ ἡ Παναγία ἀπάντησε:
- **Ἄς** γίνη τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ.

Ἔσκησι 22η

Νὰ γράψης ἀπὸ μιὰ πρότασι μὲ
τις λέξεις:

Χριστός, ἄγγελος, καμπάνα.

Ἡ 25η Μαρτίου

Κάποτε ἡ Πατρίδα μας
ἦταν σκλαβωμένη.

Σὰν σήμερα λοιπὸν τὰ παιδιά της,
τὰ Ἑλληνόπουλα, πῆραν τὰ ὄπλα,
πολέμησαν γενναῖα τὸν ἐχθρὸ
καὶ τὴν ἔκαμαν
καὶ πάλι ἐλεύθερη.

Ζήτω ἡ 25η Μαρτίου!

Ζήτω ἡ Ἑλλάδα μας!

Ἔσκησι 23η

Νὰ γράψης ἀπὸ μιὰ πρότασι μὲ τις
λέξεις:

Πατρίδα, παιδιά, ὄπλα.

Ἡ σημαία

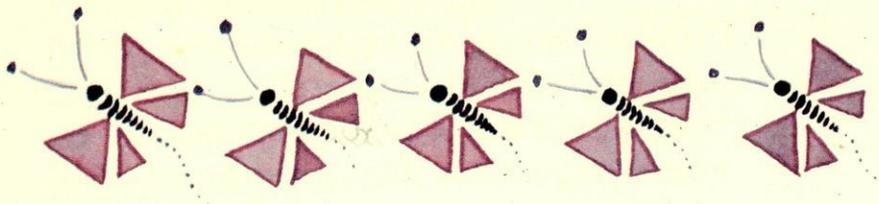
Γαλανόλευκη σημαία,
σὸν περνᾶς καμαρωτά,
ποιὰ ματάκια δὲν δακρῦζουν,
ποιὰ καρδούλα δὲν χτυπᾶ;

Πάντα, πάντα κυματίζεις
καὶ παντοῦ χαρὲς σκορπᾶς
κι ὅλο πιὸ ψηλὰ ἀνεβαίνεις
κι ὅλο πρὸς τὴ δόξα πᾶς.

Ἔσκησι 24η

Νὰ χωρίσης σὲ γράμματα τὶς λέξεις:
στρατιώτης, πόλεμος, δόξα.

Δίφθογγοι

Δίφθογγο λέμε δύο φωνήεντα μαζί,
που τὰ προφέρομε μὲ μιὰ φωνή.
Οἱ δίφθογγοι εἶναι ὀχτώ:

αι, ει, οι, υι, αυ, ευ, ηυ, ου.

αι=ε, ει=ι, οι=ι, υι=ι,
αυ=αβ ἢ αφ, ευ=εβ ἢ εφ, ου.

Τὴ δίφθογγο ηυ=ηβ ἢ ηφ σπάνια τὴ
συναντοῦμε.

Άσκησι 25η

Νὰ γράψης 3 φορές τις διφθόγγους.

Οί εποχές

Ο χρόνος έχει τέσσερες εποχές:
την άνοιξη, τὸ καλοκαίρι,
τὸ φθινόπωρο καὶ τὸν χειμῶνα.
Τὴν άνοιξη ἔχομε πολλὰ λουλούδια
κι ἔρχονται τὰ χελιδόνια.
Τὸ καλοκαίρι κλείνουν τὰ σχολεῖα.
Πηγαίνομε στὴν ἐξοχή.

Κάνομε μπάνια στὴ θάλασσα.
Τὸ φθινόπωρο τὰ φύλλα τῶν δέντρων
κιτρινίζουν καὶ πέφτουν στὴ γῆ.

Ἀρχίζουν τὰ πρωτοβρόγια.

Τὰ παιδιά πηγαίνουν στο σχολεῖο.

Φεύγουν τὰ χελιδόνια.

Τὸν χειμῶνα κάνει πολὺ κρύο,

φυσᾶ βοριάς καὶ πέφτει χιόνι.

Φοροῦμε ζεστὰ ροῦχα καὶ ἀνάβομε φωτιά.

Ἔσκησι 26η

Νὰ τραβήξης μιὰ γραμμὴ κάτω ἀπὸ
τις διφθόγγους τῶν λέξεων:

ἄνοιξι, καλοκαίρι, λουλούδια, σχολεῖο.

Οί μήνες

Ο χρόνος έχει δώδεκα μήνες.

Οί μήνες είναι: Ίανουάριος,
Φεβρουάριος, Μάρτιος, Άπριλιος,
Μάιος, Ίούνιος, Ίούλιος,
Αύγουστος, Σεπτέμβριος, Οκτώβριος,
Νοέμβριος, Δεκέμβριος.

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ

ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ

ΜΑΡΤΙΟΣ

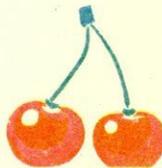
ΑΠΡΙΛΙΟΣ

ΜΑΪΟΣ

ΙΟΥΝΙΟΣ

ΙΟΥΛΙΟΣ

ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ

ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ

ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ

ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ

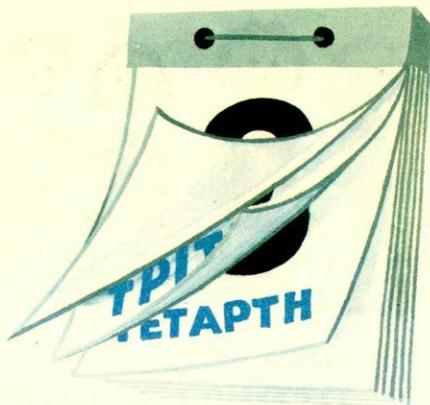

ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ

Άσκηση 27η

Νά γράψης 5 λέξεις πού νά ἔχουν δίφθογγο.

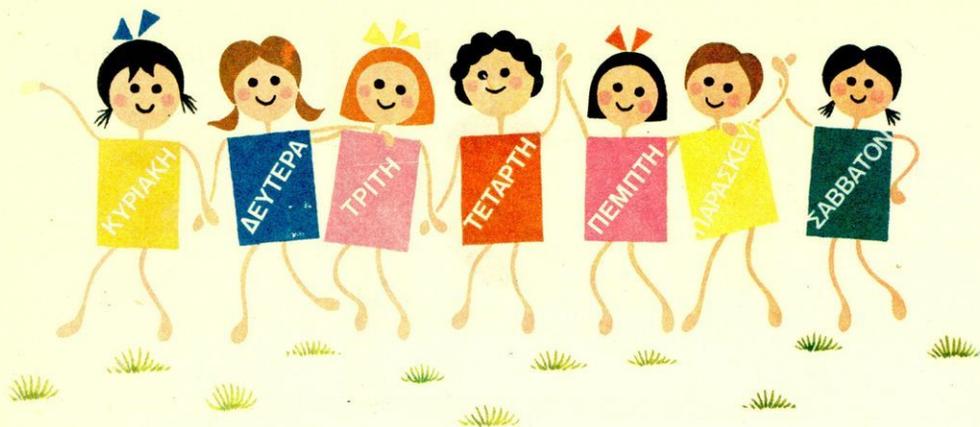
Ἡ ἑβδομάδα

Ἡ ἑβδομάδα ἔχει ἑπτὰ ἡμέρες.
Τὰ ὀνόματά τους εἶναι:
ΚΥΡΙΑΚΗ, ΔΕΥΤΕΡΑ, ΤΡΙΤΗ,
ΤΕΤΑΡΤΗ, ΠΕΜΠΤΗ,
ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ, ΣΑΒΒΑΤΟ.

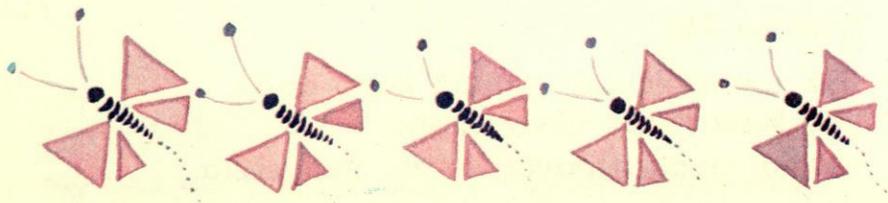
Ἄσκησι 28η

Νὰ τραβήξης μιὰ γραμμὴ κάτω ἀπὸ
τις διφθόγγους τῶν λέξεων:
αὔριο, εἶναι, οὐρανός, αὐγό, οἰκογένεια.

Ἡ ἑβδομάδα

—Γειά σου, Δευτέρα μου καλή.
Τί κάνει ἡ κυρα-Τρίτη;
Ἡ μάννα μου παρακαλεῖ
νά 'ρθη ἡ Τετάρτη σπίτι.
Ἡ Πέμπτη κι ἡ Παρασκευὴ
νά 'ρθουν τὸ Σάββατο μαζί,
γιὰ νὰ ἐτοιμάσωμ' ὅλοι
τὴ γιορτινὴ μου φορεσιὰ
ποὺ θὰ φορῶ στὴν ἐκκλησιὰ
τῆς Κυριακῆς τὴ σκόλη.

Τὰ καταστήματα

Τὰ παιδιά παίζουν
ἕνα ὥραϊο παιχνίδι.
Παίζουν τὰ καταστήματα.
Νά ὁ Μίμης. Εἶναι μανάβης.
Τὸ κατάστημά του λέγεται
ὁ πωροπωλεῖο.

Ὁ Μίμης φωνάζει:

— Ἐχω τρυφερά χόρτα.

Μόνο τρεῖς **δραχμές** τὸ κιλό
τὰ πορτοκάλια.

Τὸ τελικὸ σίγμα (ς)

Τελικὸ λέμε τὸ ς
ποὺ γράφομε στὸ τέλος τῶν λέξεων·
π.χ. Μίμης, μανάβης.

Τὸ κρεοπωλεῖο

Νά τὸ κρεοπωλεῖο τοῦ Ἡλία.
Ὁ Ἡλίας ὁ κρεοπώλης φωνάζει:
— Ἔχω ἀρνάκια τοῦ γάλακτος.
Εἶναι πολὺ νόστιμα.
Ἐλάτε, ἐλάτε.
Εἶναι πολὺ φτηνά.

Ἀσκησι 29η

Νά γράψης 5 λέξεις μὲ τελικὸ σίγμα.

Τὸ παντοπωλεῖο

Νά τὸ παντοπωλεῖο τοῦ Γιάννη.
Καὶ τί δὲν ἔχει μέσα!
Ζυμαρικά, ὄσπρια,
λάδια, βούτυρα, τυριά,
κονσέρβες, ζάχαρι, ρύζι,
σαπούνι...
"Ω! τί πολλὰ πράγματα!

Τὸ ἀνθοπωλεῖο

Τὸ κατάστημα τῆς Ἄννας λέγεται
ἀνθοπωλεῖο.

Ἡ Ἄννα πουλάει λουλούδια καὶ
φυτά.

Δίπλα στὸ κατάστημά της
εἶναι τὸ ἐμπορικὸ τοῦ Πέτρου.

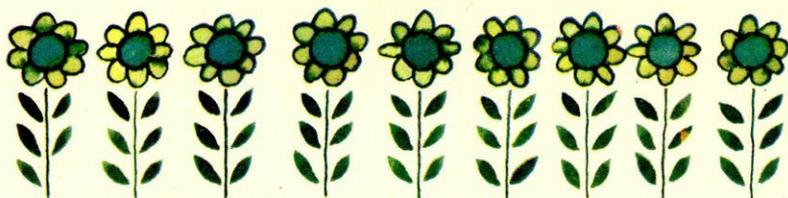
Αὐτὸς ἔχει ὠραῖα ὑφάσματα.

Τὰ πουλάει μὲ τὸ μέτρο.

Τὰ παιδιὰ πηγαίνουν καὶ ἀγοράζουν
ὅ,τι ἔχουν ἀνάγκη.

Πληρώνουν μὲ δικά τους χρήματα,
ποὺ φτειάνουν ἀπὸ χαρτί.

Οί τόνοι

Οί τόνοι είναι δύο :
ή όξεϊα καί ή περισπωμένη·
π.χ. μαθητής, σχολειό,
κατάστημα, κήπος.

Άσκησι 30ή

Νά γράψης 5 λέξεις με όξεϊα
καί 5 λέξεις με περισπωμένη.

Ἡ παπαρούνα

- Ποιό παιδί ἔφερε τὶς παπαρούνες
πὺ εἶναι στὸ βάζο μας; ρώτησε ἡ δασκάλα.
- Ἐγώ, εἶπε ἡ Ἄννα. Καὶ **ξέρετε**,
κυρία, ἡ γιαγιά μου εἶπε χθὲς
μιὰ παράξενη ἱστορία γιὰ τὰ
λουλούδια αὐτά.
Θέλετε νὰ τὴν ἀκούσετε;
- Καὶ **ρωτᾶς**, Ἄννα;
.
- Ἐκεῖ στὸν λόφο τοῦ Γολγοθᾶ,
μου εἶπε ἡ γιαγιά, κάτω ἀπὸ
τὸν σταυρὸ τοῦ Χριστοῦ μας,
εἶχαν φυτρώσει πολλὰ ἀγριολούλουδα.
Ἄνάμεσά τους ἦταν καὶ μιὰ
παπαρούνα. Μιὰ κάτασπρη παπαρούνα.
Ὅταν σταύρωσαν τὸν Χριστό μας,

ἀπὸ τὸ μέτωπό Του, πού εἶχε
τὸ ἀγκάθινο στεφάνι, ἀπὸ τὰ χέρια
Του, ἀπὸ τὰ πόδια Του ἔτρεχε
αἷμα κι ἔπεφτε στὴ γῆ.

Ἡ παπαρούνα, σὰν εἶδε τὸ αἷμα αὐτό,
πού ἔβγαινε ἀπὸ τὶς πληγὲς
τοῦ Χριστοῦ μας, ἀπλώσε πονετικά
τὰ κάτασπρα φυλλαράκια της
καὶ τὸ ρούφηξε.

Καὶ **τότε** ἄρχισε σιγὰ σιγὰ
νὰ ροδίζη, ὥσπου **πῆρε** αὐτὸ τὸ
κατακόκκινο **χρῶμα** πού βλέπετε.

Ἔστερα ἀπὸ κάμποσο καιρὸ
ἔγιναν κόκκινες καὶ ὅλες οἱ
ἄλλες παπαροῦνες.

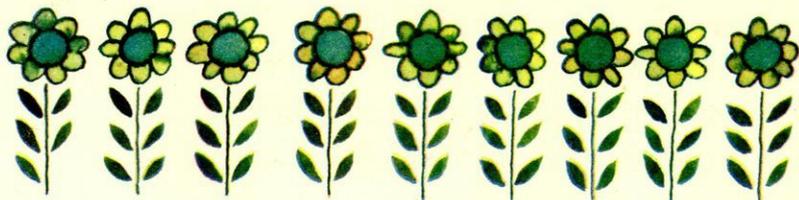
Ἀπὸ τότε τὰ λουλουδάκια αὐτὰ
μᾶς θυμίζουν ὅλο τὸν πόνο πού
ἔνοιωσε ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς ἐπάνω
στὸν σταυρό.

Μᾶς φέρνουν τὸ μήνυμα τῆς
Ἀναστάσεως μαζί μὲ τὰ κόκκινα
αὐγά.

.

— Σ' εὐχαριστοῦμε, Ἄννα, γιὰ τὴν
ὄμορφη αὐτὴ ἱστορία ποὺ μᾶς
εἶπες.

Τὰ πνεύματα

Ἔχω ἓνα ἄρνάκι.

Πνεῦμα βάζομε στὶς λέξεις
ποὺ ἀρχίζουν ἀπὸ φωνῆεν.

Τὰ πνεύματα εἶναι δύο:
ἡ ψιλὴ (') καὶ ἡ δασεῖα (').

Στὰ κεφαλαῖα γράμματα δὲν βάζομε
οὔτε τόνο οὔτε πνεῦμα·

π.χ. ΧΕΙΜΩΝΑΣ, ΑΝΟΙΞΙ.

Ἄσκησι 31η

Νὰ γράψης 5 λέξεις μὲ ψιλὴ
καὶ 3 λέξεις μὲ δασεῖα.

Ἡ Ἀνάστασι

Μετὰ τὴ σταύρωσί Του ὁ Χριστὸς
ἔμεινε τρεῖς ἡμέρες στὸν τάφο.

Τὴν τρίτη ἡμέρα ἀναστήθηκε.

Τὴ νύχτα τοῦ Μεγάλου Σαββάτου
χτύπησε ἡ καμπάνα.

Ὅλοι πήγαμε στὴν ἐκκλησία,
ἐκτὸς ἀπὸ τὸν παππού μας,
ποὺ εἶναι πολὺ γέρος.

Ἀνάψαμε τὶς λαμπάδες μας
καὶ ψάλαμε:

«Χριστὸς Ἀνέστη ἐκ νεκρῶν
θανάτῳ θάνατον πατήσας
καὶ τοῖς ἐν τοῖς μνήμασι
ζωὴν χαρισάμενος».

Στὴ δίφθογγο βάζομε τὸν τόνο
στὸ δεύτερο φωνῆεν·
π.χ. λουλούδι, εἴκοσι.

- “Όταν τελείωσε ἡ λειτουργία,
γυρίσαμε χαρούμενοι στὸ σπίτι.
Τσουγκρίσαμε τὰ κόκκινα αὐγά
καὶ εἶπε ὁ ἕνας στὸν ἄλλο:
- Χριστὸς Ἄνέστη.
 - Ἀληθῶς Ἄνέστη.

Τὴν ἄλλη μέρα, τὴν Κυριακὴ
τοῦ Πάσχα, ὁ πατέρας ἄναψε
στὸν κῆπο μιὰ **μεγάλη** φωτιά.
Ἐκεῖ ψήσαμε τὸ ἄρνι.
Ἡ μητέρα ἔστρωσε τὸ πασχαλινὸ

τραπέζι. "Εβαλε κόκκινα αυγά,
κουλλούρια, τσουρέκια.
"Εβαλε κι ένα βάζο γεμάτο
πασχαλιές, πού μοσχοβολούσαν.
Φάγαμε όλοι μαζί.
Τί όμορφα πού είναι όλα τò
Πάσχα!
Τί μεγάλη γιορτή!

Στή δίφθογγο βάζομε τò πνεῦμα
στο δεύτερο φωνῆεν·
π.χ. εἶπε, εἶναι.

"Ασκησι 32η

Νά βάλης οξεια στις λέξεις:

Πασχα, φωτια, άρνι.

Νά βάλης ψιλή στις λέξεις:

ανάβω, αυγά, όμορφα.

Πασχαλιά

— Ἦρθε ἡ Πασχαλιά!
λένε τὰ πουλιά
πάνω στὰ κλαδάκια.

— Ἦρθε ἡ Πασχαλιά!
λένε ὄλο χαρὰ
καὶ τὰ λουλουδάκια.

— Ἦρθε ἡ Πασχαλιά!
λέει, καθὼς κυλᾶ,
καὶ τὸ ποταμάκι.

Ἦρθε ἡ Πασχαλιά!
καὶ τσουγκρίζει αὐγὰ
τὸ καλὸ παιδάκι.

Ἡ Πρωτομαγιά

Ἔλα τὰ παιδιὰ τοῦ σχολείου
τὴν παραμονὴ τῆς Πρωτομαγιάς
πήγαμε στὴν ἐξοχή.

Περπατήσαμε μιὰ ὥρα περίπου
καὶ φτάσαμε σ' ἓνα πολὺ ὠραῖο
μέρος.

Παίξαμε πολλὴ ὥρα ἐκεῖνο τὸ πρωί.

Ἔπειτα μαζέψαμε παπαρούνες,
κρινάκια, μαργαρίτες καὶ
κάναμε ἓνα ὠραῖο στεφάνι
γιὰ τὸν Μάη.

Ἄσκησι 33η

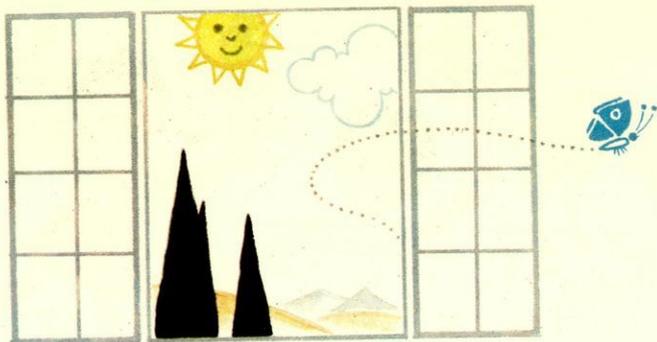
Νὰ γράψης 5 λέξεις μὲ ὀξεῖα
καὶ 5 λέξεις μὲ περισπωμένη.

Πρωτομαγιά

Λουλούδια ἄς διαλέξωμε
καὶ ρόδα καὶ κρίνα
κι ἐλάτε νὰ πλέξωμε
στεφάνια μ' ἐκεῖνα
στὸν Μάη πού σήμερα
προβάλλει στὴ γῆ.

Χορεύει τὸ πρόβατο,
τ' ἄρνάκι βελάζει
κι ἀπ' τὸν ἀγκαθόβατο
δρυσούλα σταλάζει
στὸν Μάη πού σήμερα
προβάλλει στὴ γῆ.

Ἡ πεταλούδα

Ἀπὸ τὸ ἀνοιχτὸ παράθυρο
μπήκε σήμερα στὴν τάξι μας
μιὰ μικρὴ πεταλουδίτσα.
Τὸ στενόμακρο κορμάκι της
ἦταν ἄσπρο σὰν βαμβάκι.
Τὰ φτερά της εἶχαν
πολὺ ὠραῖα χρώματα.
Προσπαθήσαμε νὰ τὴν πιάσωμε.
Μὰ ἐκεῖνη ὄλο καὶ μᾶς ξέφευγε.
Πετοῦσε πότε χαμηλὰ καὶ πότε ψηλά.
Γιὰ μιὰ στιγμή χαμήλωσε, ὅταν εἶδε
τὰ λουλούδια ποὺ ἦταν στὸ βάζο.
Πῆγε κοντὰ τους, τὰ καὶ ημέρισε,
τ' ἀγκάλιασε καὶ τὰ φίλητε.
Ἐπειτα ἔκαμε ἓνα γῦρο ἄκομη
μέσα στὴν τάξι, ἔδειξε γιὰ

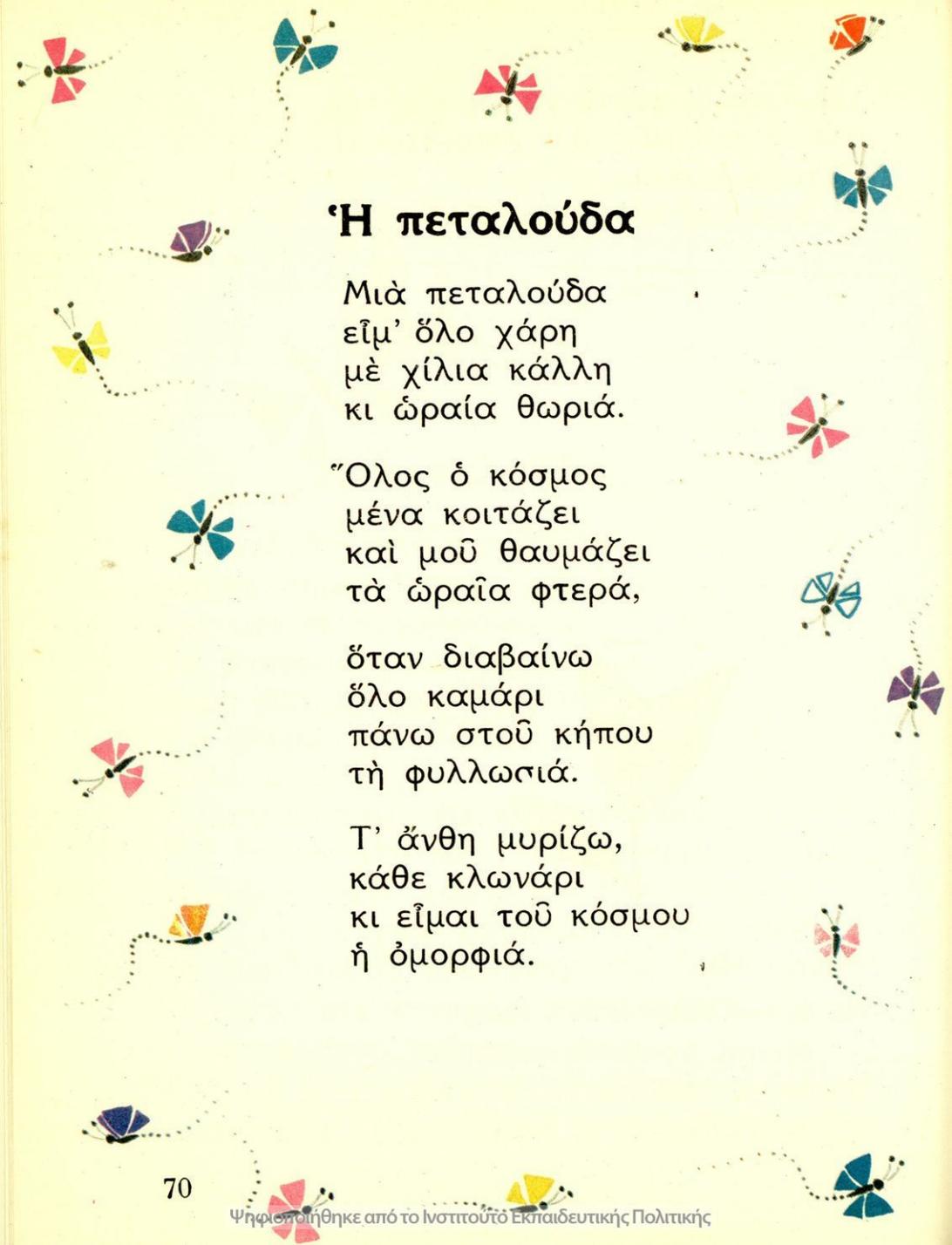
τελευταία φορά τὰ ὠραῖα τῆς
φτερά καὶ μᾶς ἀποχαιρέτισε...
Πέταξε μακριά.
Τί ὄμορφη πού ἦταν!

Ἔσκησι 34η

Νὰ βάλῃς ὀξεῖα στὶς λέξεις:
στιγμῆ, λουλουδι, ἀκομῆ.

Νὰ βάλῃς περισπωμένη στὶς λέξεις:
προσπαθῶ, πετῶ, τρεῖς.

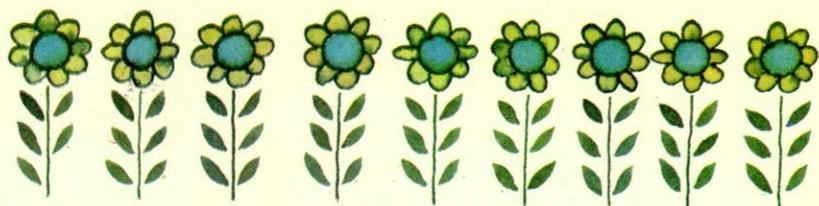
Ἡ πεταλούδα

Μιὰ πεταλούδα
εἶμ' ὅλο χάρη
μὲ χίλια κάλλη
κι ὠραία θωριά.

Ὅλος ὁ κόσμος
μένα κοιτάζει
καὶ μοῦ θαυμάζει
τὰ ὠραῖα φτερά,

ὅταν διαβαίνω
ὅλο καμάρι
πάνω στοῦ κήπου
τῆ φυλλωσιά.

Τ' ἄνθη μυρίζω,
κάθε κλωνάρι
κι εἶμαι τοῦ κόσμου
ἡ ὁμορφιά.

Ἡ τελεία (.)

Τελεία βάζομε ἐκεῖ πού σταματοῦμε
πολὺ τὴ φωνή μας·

π.χ. Νέος δὲν δουλεύεις, γέρος ζητιανεύεις.
Πρέπει ν' ἀκούω πάντα τοὺς γονεῖς μου.

Τὸ κόμμα (,)

Κόμμα βάζομε ἐκεῖ πού σταματοῦμε
λίγο τὴ φωνή μας·

π.χ. Ἡ Ἑλένη, ἡ Μαρία, ὁ Μίμης κι ἐγὼ
παίζομε κυνηγητό.

Τὸ ἐρωτηματικὸ (;)

Ἐρωτηματικὸ βάζομε στὸ τέλος τῆς
προτάσεως, ὅταν ρωτοῦμε·

π.χ. Ποῦ εἶσαι; Τί κάνεις; Πότε θὰ ἔρθης;

Οί πέντε αίσθήσεις

Με τὰ μάτια μου μπορῶ νὰ δῶ
τὸν γαλανὸ οὐρανό, τὸν ἥλιο,
τὰ λουλούδια, τὰ δάση, τὴ θάλασσα.
Με τ' αὐτιά μου μπορῶ
ν' ἀκούσω τὸ τραγούδι τῶν πουλιῶν,
τὶς φωνές τῶν ζώων.

Με τὴ μύτη μου μπορῶ
νὰ αἰσθανθῶ τὴν εὐωδιὰ τῶν λουλουδιῶν.
Με τὴ γλῶσσα μου μπορῶ νὰ γευθῶ
τὰ φαγητά, τὰ γλυκά, τὰ φρούτα.
Με τὰ χέρια μου μπορῶ ν' ἀγγίζω
ὅλα τὰ πράγματα, γιὰ νὰ τὰ γνωρίσω.
Καί, ὅταν μεγαλώσω, με τὰ χέρια μου
θὰ ἐργαστῶ, γιὰ νὰ ζήσω καὶ γιὰ

νά βοηθήσω τούς καλούς γονεῖς μου.
"Ω! Σ' εὐχαριστῶ, Θεέ μου.

"Ὑστερα ἀπὸ τελεία ἀρχίζομε μὲ κεφαλαῖο·
π.χ. τὰ πουλιὰ κελαηδοῦν. Τὰ λουλούδια
μυρίζουν ὠραῖα.

Τὸ πρῶτο γράμμα στὰ ὀνόματα
τῶν ἀνθρώπων, τῶν πόλεων καὶ τῶν
τόπων τὸ γράφομε κεφαλαῖο·
π.χ. Γιῶργος, Ἀθήνα, Ὀλυμπος.

Μαννούλα

Μάννα μου, μαννούλα,
θέλω νά σοῦ πῶ
σάν καλὸ παιδάκι
πόσο σ' ἀγαπῶ.

Πόσο θὰ σ' ἀκούσω
σὲ κάθε συμβουλή,
δὲν θὰ σὲ πικραίνω,
μαννούλα μου χρυσή.

Θέλω νά 'σαι πάντα,
μαννούλα μου, καλά,
νά 'σαι ἡ εὐτυχία
ποῦ μοῦ χαμογελᾷ.

Μάννα μου, μαννούλα,
τὸ παιδί σου ἐγὼ
τὸν καλὸ Θεούλη
πῶς παρακαλῶ:

Νὰ σὲ βλέπη πάντα
μὲ στοργικὴ ματιὰ
καὶ νὰ σὲ φυλάη,
μαννούλα μου γλυκιὰ.

Μάννα μου, μαννούλα,
πῶς σ' εὐχαριστῶ,
ποῦ 'μαι εὐτυχισμένο
τὸ παιδί σου ἐγώ.

Ἔσκησι 35η

Νὰ γράψης 3 ὀνόματα ἀνθρώπων,
2 πόλεων καὶ 2 τόπων.

Τὰ σημεῖα τοῦ ὀρίζοντα

Σήμερα ἀνεβήκαμε μὲ τὸν δάσκαλό μας
στὸν λόφο ποὺ εἶναι κοντὰ στὸ σχολεῖο μας.
Ὅταν φτάσαμε στὴν κορυφή, ὁ δάσκαλος
μᾶς ἔδειξε τὴν Ἀνατολή, τὴ Δύση,
τὸν Βορρᾶ καὶ τὸν Νότο.
Μᾶς ἔδειξε τὰ τέσσερα σημεῖα
τοῦ ὀρίζοντα.

Μονοσύλλαβη λέγεται ἡ λέξι ποὺ
ἔχει μία συλλαβή· π.χ. φῶς, γῆ.

Ἀσκησι 36η

Νὰ γράψης 3 μονοσύλλαβες λέξεις.

Μιά επίσκεψη στην πόλι

Ὁ Γιάννης καὶ ὁ Ἡλίας
σηκώθηκαν πρῶι πρῶι.

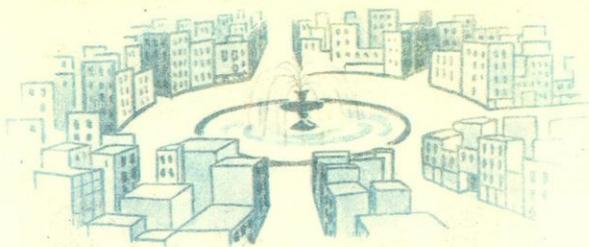
Πῆγαν μὲ τὸν θεῖο καὶ τὴ
θεῖα τους στὴν πόλι.

Πῆγαν μὲ τὸ αὐτοκίνητο.

Ἐκεῖ εἶδαν πολλοὺς μεγάλους δρόμους,
πολυκατοικίες, ὠραία καὶ
μεγάλα καταστήματα.

Στὸ κέντρο τῆς πόλεως ἦταν
μία πλατεῖα. Κοντὰ στὴν πλατεῖα
ἓνα ποταμάκι κυλοῦσε ἤσυχα τὰ νερά του.

— Νά ἡ Μητρόπολι, παιδιά, τὸ
Δημαρχεῖο, ἡ Ἀστυνομία, τὸ
Ταχυδρομεῖο, ἡ Τράπεζα καὶ

πιὸ πέρα αὐτὸ τὸ μεγάλο κτήριο
ποὺ βλέπετε εἶναι τὸ Νοσοκομεῖο.
Ἡ πόλι αὐτὴ εἶναι μεγάλη.
Ἔχει πολλοὺς κατοίκους καὶ
ξένους, ποὺ ἔρχονται νὰ τὴν
ἐπισκεφτοῦν, τοὺς εἶπε ὁ θεῖος.
Σὲ λίγο νύχτωσε. Ἄναψαν
τὰ φῶτα στὰ καταστήματα,
στὰ σπίτια, στοὺς δρόμους.
Ἔτσι τὰ παιδιά, ἀφοῦ εἶδαν
τὴν πόλι φωτισμένη, γύρισαν
στὸ σπίτι τους εὐχαριστημένα.

Δισύλλαβη λέγεται ή λέξι που
έχει δύο συλλαβές· π.χ. δρόμος, πόλι.

Τρισύλλαβη λέγεται ή λέξι που έχει
τρεις συλλαβές· π.χ. Τράπεζα, πλατεία.

Πολυσύλλαβη λέγεται ή λέξι που
έχει τέσσερες ή και περισσότερες
συλλαβές· π.χ. κατάστημα, περίπατος.

Άσκησι 37η

Νά γράψης 5 δισύλλαβες λέξεις.

Άσκησι 38η

Νά γράψης 5 τρισύλλαβες λέξεις.

Άσκησι 39η

Νά γράψης 5 πολυσύλλαβες λέξεις.

Τὸ χωριό μας

- Σήμερα, παιδιά, δὲν θὰ κάνω με μάθημα στὴν τάξι, εἶπε ὁ δάσκαλος. Θὰ φτειάσω με τὸ **χωριό** μας στὴν αὐλὴ τοῦ σχολείου με ἄμμο, με πέτρες καὶ με ὅ,τι ἄλλο θέλετε **ἑσεῖς**.
Θὰ τὸ φτειάσω με **ἴδιο**, ὅπως εἶναι.
- **Μάλιστα**, μάλιστα, κύριε...
- Ἐγὼ θὰ φτειάσω τὴν ἐκκλησία μας, τὸν Ἅγιο Νικόλαο, εἶπε ὁ Μίμης.
- Ἐγὼ, εἶπε ἡ Ἄννα, θὰ φτειάσω τὴν πλατεῖα με τὴ βρύση καὶ τὰ ψηλὰ πλατάνια.

- Έγώ θὰ φτειάσω τὴν κοινότητα
καὶ τὸ σχολεῖο μας, εἶπε ὁ
Ἡλίας.
- Κι ἐγὼ τὸ καφενεῖο τῆς πλατείας
καὶ τ' ἄλλα μαγαζιά, εἶπε ὁ Γιάννης.
- **Μερικοὶ** ἀπὸ ἐσᾶς νὰ φτειάσετε
τὰ σπίτια καὶ τοὺς δρόμους
καὶ οἱ ὑπόλοιποι νὰ φέρετε
τὰ ὑλικά πού **χρειάζονται**,
εἶπε ὁ δάσκαλός μας.
- Ἡ ἀρχὴ** ἦταν δύσκολη.
Μὰ **κατὰ** τὸ μεσημέρι τὸ χωριὸ
ἦταν ἕτοιμο.
- Τίποτε** δὲν ἔλειπε.
- Μπράβο, παιδιά. Δὲν **περίμενα**
νὰ δῶ μιὰ **τέτοια ἐργασία**.

Έργαστήκατε πολύ καλά και,
έπειδή κουραστήκατε, πηγαίνετε
τώρα να παίξετε, είπε ο δάσκαλος.

Άσκησι 40ή

Νά γράψης 4 λέξεις δισύλλαβες
και 4 λέξεις πολυσύλλαβες.

Άσκησι 41η

Νά γράψης 4 λέξεις μονοσύλλαβες
και 4 λέξεις τρισύλλαβες.

Λήγουσα

Λήγουσα λέμε την τελευταία
συλλαβή τῆς λέξεως·

π.χ. μεσημέρι, εργασία.

Άσκηση 42η

Νὰ τραβήξεις μιὰ γραμμὴ κάτω
ἀπὸ τὴ λήγουσα τῶν λέξεων:
πλατεῖα, βρύση, κοινότητα.

“Ενας βραδινός περίπατος

Ντίν, ντάν, ντίν, ντάν χτυπά
ή καμπάνα.

— Παιδιά . . . , έ παιδιά, έλᾶτε νά
πάμε στόν προφήτη Ἡλία, εἶπε
ὁ παππούς.

— Ναί, παππού, νά πάμε, νά πάμε.

— Ἐσύ, Ἄννα, δέν θά ἔρθης.

— **Όχι**, ὄχι, παππού, θά βοηθήσω
τῆ μητέρα νά έτοιμάση τὸ
βραδινὸ φαγητό . . .

Ξεκινουῦν. Τί ὠραία πού εἶναι
αὐτῆ τὴν ὠρα στὸ χωριό . . .

Στὸν δρόμο βλέπουν τοὺς χωρικούς.

Οἱ **ἄντρες** εἶναι κατάκοποι καὶ

οἱ γυναῖκες **σκέφτονται** τὶς

δουλειές πού ἔχουν νά κάμουν

στὸ σπίτι.

Εἶναι ἡ ἐποχὴ τοῦ θερισμοῦ
καὶ δουλεύουν ἀπὸ τὸ πρωὶ
μέχρι τὸ βράδυ στὰ χωράφια.

“**Όσο** ἀνεβαίνουν, **τόσο** ὁ ὀρίζοντας
μεγαλώνει.

Φτάνουν στὸ ἐκκλησάκι.

Μπαίνουν μέσα.

Ἀνάβουν ἓνα κεράκι καὶ
ἀκοῦνε τὸν ἑσπερινό.

Νά τοι τώρα ποὺ γυρίζουν στὸ
χωριό. Στὴ μέση ὁ παππούς, στὴν
ἄκρη τ’ **ἀδέρφια**.

Ὁ ἥλιος ἔχει πιά κρυφτῆ πίσω
ἀπὸ τὸ βουνό.

Δὲν **στέλνει** τὶς χρυσές του ἀκτίνες.

Δὲν ἀκούει **κανεῖς** οὔτε φωνές
παιδιῶν οὔτε κελάηδημα πουλιῶν.

Τ’ ἄστρα λάμπουν στὸν οὐρανό.

— Παππού, παππού, κάτι εἶδα
μέσα στοὺς θάμνους, **κάτι** ποὺ
λάμπει...

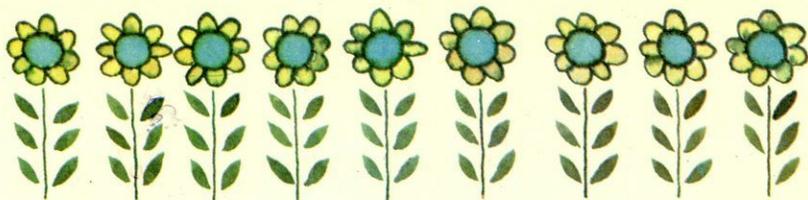
Φοβοῦμαι, παππού.

— **Αὐτές**, παιδί μου, εἶναι πυγολαμπίδες.

“**Αμα** νυχτώνει, αὐτές φωτίζουν
τὸν δρόμο μας, εἶπε ὁ παππούς
γελώντας. Δὲν πρέπει ὅμως νὰ φοβᾶσαι.

Τί στρατιώτης θὰ γίνης; Πῶς
θὰ πᾶς στὸν πόλεμο;
Ἔτσι, χωρὶς νὰ τὸ καταλάβουν,
ἔφτασαν στὸ σπίτι.
— ὦ! παππού, σ' εὐχαριστοῦμε
γι' αὐτὸν τὸν ὠραῖο περίπατο,
εἶπαν τὰ παιδιά.

Παραλήγουσα

Παραλήγουσα λέμε την προτελευταία
συλλαβή της λέξεως·

π.χ. σπίτι, φαγητό.

Άσκησι 43η

Νά τραβήξεις μιὰ γραμμή κάτω
ἀπὸ τὴν παραλήγουσα τῶν λέξεων:
βουνό, πουλί, πατέρας.

Ἡ ἐκδρομή μας

- Αὔριο θὰ πᾶμε ἐκδρομή.
Θὰ πᾶμε στὴ θάλασσα, μᾶς
εἶπε ὁ δάσκαλός μας.
Θὰ μείνωμε ὅλη τὴν ἡμέρα
καὶ θὰ φᾶμε ὅλοι μαζί.
- Τί χαρά! Τί χαρά!
φωνάξαμε ὅλα τὰ παιδιὰ
χτυπώντας παλαμάκια.
Ὅταν τελείωσε τὸ μάθημα,
τρέξαμε χαρούμενα στὰ σπίτια
μας. Τὸ ἀπόγευμα θὰ ἐτοιμάζαμε
μὲ τὴ μητέρα τὸ καλάθι μας.

Στή θάλασσα

Τὴν ἄλλη μέρα ξεκινήσαμε
πρῶι πρῶι ἀπὸ τὸ σχολεῖο.
Σὲ ὄλο τὸν δρόμο τραγουδούσαμε.
Σὲ λίγη ὥρα **φτάσαμε** στὴν
ἀκροθαλασσιὰ.

Τί ὄμορφα πού **φαίνονταν** ὄλα!
Ἐμπρὸς μας ἀπλωνόταν ἡ γαλανὴ
θάλασσα μὲ τὰ **νησιὰ** της.
Οἱ βαρκοῦλες ἔπλεαν στὰ γαλανὰ
νερά της.
Οἱ ψαράδες **ἔριχναν** τὰ δίχτυα.
Ἕνας ψαράς τραβοῦσε **μόνος** του
μὲ **δύναμι** τὰ δίχτυα, γιὰ νὰ βγάλῃ ψάρια.
Πέρα μακριὰ ἓνα μεγάλο πλοῖο
πήγαινε ταξίδι.

Παίξαμε με την άμμο,
μαζέψαμε άχηβάδες
καί χρωματιστά βότσαλα.
Φάγαμε τὰ φαγητὰ
πού μᾶς ἔδωσε ἡ μητέρα.
Τὸ ἀπόγευμα τραγουδήσαμε,
εἶπαμε αἰνίγματα καὶ ἡ Νίνα
θυμήθηκε κάποιο ποίημα
γιὰ τὰ ψάρια:

Μικρὸ ψαράκι μου καλό,
πού παίζεις μέσα στὸν γιαλό,
πῶς θέλω νὰ σὲ φτάσω.
πῶς θέλω νὰ σὲ πιάσω.

Κι ἐγὼ σὰν ψάρι ζωηρὸ
πηδῶ καὶ παίζω στὸ νερὸ
καὶ τὴ στιγμή προσμένω
μὲ χέρι ὀρθανοιγμένο.

Κοντὰ μου ἦρθες, τί χαρὰ!
δὲν θὰ σὲ πιάσω μιὰ φορά;
Μὰ τώρα δίχως ἄλλο
στὸ χέρι θὰ σὲ βάλω.

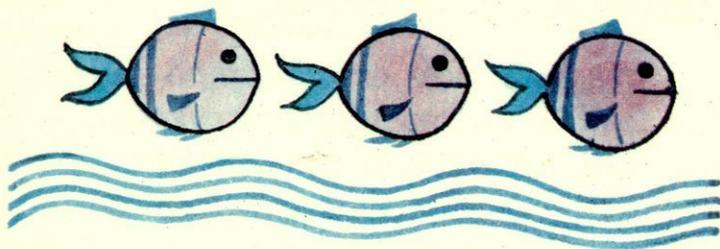
Μὰ νά! μοῦ ξέφυγες, κακό,
ἐκεῖ βαθιὰ μέσ' στὸν γιαλὸ
καὶ κάνεις παιχνιδάκια
μὲ τ' ἄλλα τὰ ψαράκια.

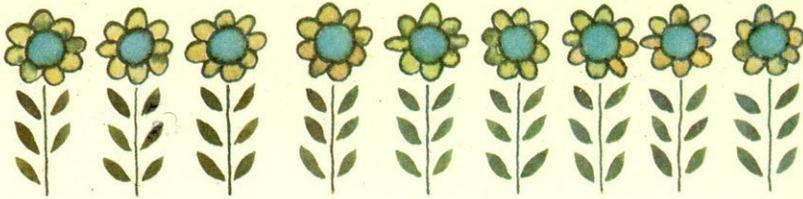
Άσκησι 44η

Νά τραβήξεις μιὰ γραμμὴ κάτω
ἀπὸ τὴν παραλήγουσα τῶν λέξεων:
ἡμέρα, δρόμος, νερά.

Άσκησι 45η

Νά τραβήξεις μιὰ γραμμὴ κάτω ἀπὸ
τὴ λήγουσα τῶν λέξεων:
ψαράς, πλοῖο, βότσαλα.

Προπαραλήγουσα

Προπαραλήγουσα λέμε την τρίτη
συλλαβή από τὸ τέλος τῆς λέξεως·

π.χ. θάλασσα, ποίημα.

Άσκηση 46η

Νὰ τραβήξεις μιὰ γραμμὴ κάτω ἀπὸ
τὴν προπαραλήγουσα τῶν λέξεων:

ἡμέρα, μάθημα, μητέρα, καλάθι, σχολεῖο.

Στὴν προπαραλήγουσα βάζουμε πάντοτε ὀξεῖα· π.χ. σήμερα, βότσαλα, ποίημα.

Ἔσκησι 47η

Νὰ βάλῃς τόνο στὶς λέξεις:

θαλασσα, καταστημα, δασκαλος, αὐτοκινητο.

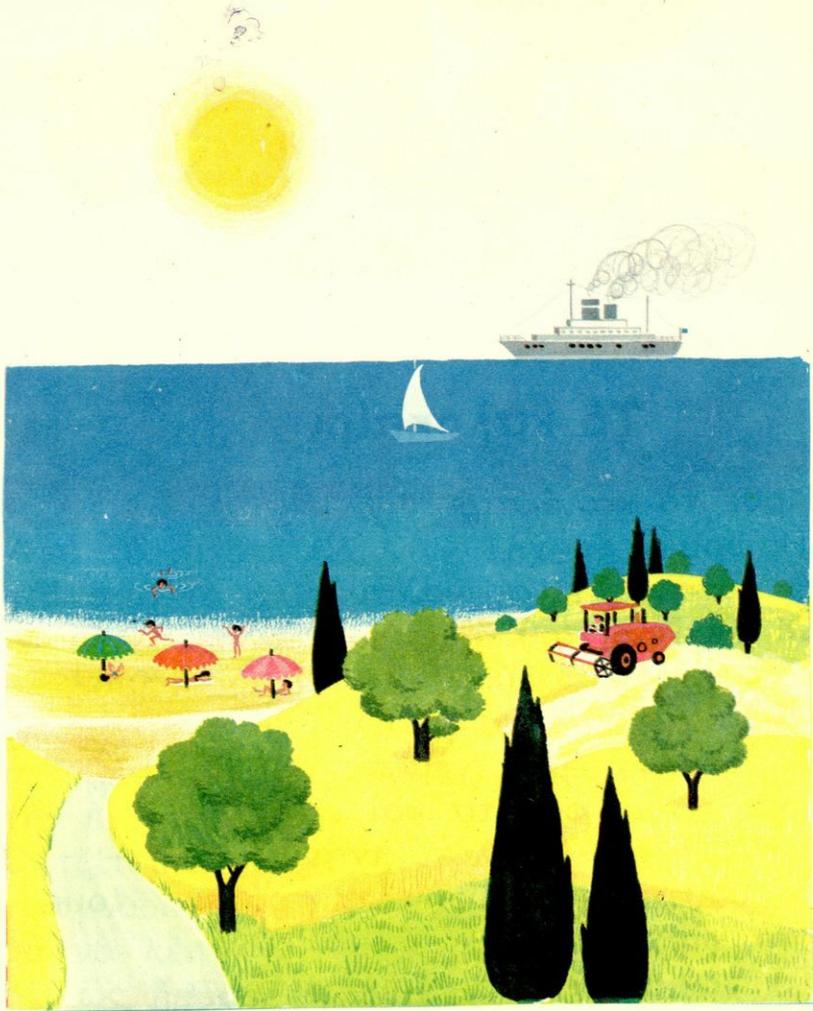
Στὸ ἔψιλον (ε) καὶ στὸ ὄμικρον (ο) βάζουμε πάντοτε ὀξεῖα·

π.χ. ἡμέρα, νερό, οὐρανός, μητέρα.

Ἔσκησι 48η

Νὰ βάλῃς τόνο στὶς λέξεις:

μενω, πετρα, δρομος, καλος, λεγω, ἀπογευμα.

Τὸ καλοκαίρι

Ἦρθε τὸ καλοκαίρι.

Τί ὠραία ἐποχή!

Ὁ οὐρανὸς εἶναι γαλανός.

Οἱ ἀκτῖνες τοῦ ἡλίου μᾶς
ζεσταίνουν πολύ.

Ἡ θάλασσα εἶναι ἤσυχη.

Τὰ δέντρα εἶναι γεμάτα

ἀπὸ ὠριμα φρούτα καὶ οἱ

κῆποι ἔχουν πολλὰ λαχανικά.

Οἱ **βοσκοὶ** πηγαίνουν τὰ πρόβατά τους
στὰ ψηλὰ βουνά.

Τὰ **χωράφια** εἶναι χρυσοκίτρινα.

Οἱ καλοὶ μας γεωργοὶ ἄρχισαν

νὰ θερίζουν. **Δουλεύουν** ἀκούραστα,
γιὰ νὰ μᾶς δώσουν τὸ σιτάρι.

Ἐκ τῆς σιτάρης θὰ γίνῃ τὸ ἄλεύρι
καὶ ἀπὸ τῆς ἄλευρης τὸ ψωμί.

Οἱ μέλισσες πετοῦν ἀπὸ λουλούδι
σὲ λουλούδι.

Σὲ λίγο θὰ σταματήσουν καὶ τὰ
σχολεῖα καὶ ὅλοι θὰ φύγωμε γιὰ
τὴν ἐξοχή.

Ὁ τζίτζικας ὦρες ἀτελείωτες
τραγουδᾷ τὸ μονότονο τραγούδι του,
σὰ νὰ λήη:

— Καλῶς ἦρθες, καλοκαίρι!

Οἱ λέξεις ὄ, ἤ, οἱ δὲν παίρνουν
τόνο παρὰ μόνο πνεῦμα.

Άσκησι 49η

Νά βάλης τόνο στίς λέξεις:
οὐρανός, δέντρα, γαλανός, πρόβατο.

Άσκησι 50η

Νά βάλης τόνο στίς λέξεις:
μονοτόνο, ἀκούραστα, χωράφια,
άλευρι, πρόβατα.

Άσκησι 51η

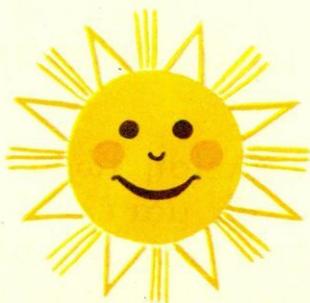
Νά γράψης ἀπό μιὰ πρότασι μέ τίς λέξεις:
καλοκαίρι, γεωργός, τζίτζικας, θάλασσα.

Τὸ καλοκαίρι

Ὁ κόσμος λάμπει
σὰν ἓνα ἀστέρι,
βουνὰ καὶ κάμποι,
δέντρα, νερὰ
γιορτάζουν πάλι,
καθὼς προβάλλει
τὸ καλοκαίρι,
Θεοῦ χαρά.

Φωνοῦλες, γέλια
φέρνει τ' ἀγέρι
μέσ' ἀπ' τ' ἀμπέλια
τὰ καρπερά.
Παιδιὰ ἀγγελούδια
ψέλνουν τραγούδια
στὸ καλοκαίρι,
Θεοῦ χαρά.

Τὸ σχολειὸ θὰ κλείση τώρα

Τὸ σχολειὸ θὰ κλείση τώρα σὲ λιγάκι
κι-ὦ χαρά μου-θά'μαι ἐλεύθερο πουλάκι.
Δίκιο πιά νὰ ξαποστάσουν μιὰ σταλιά
τὰ παιδάκια πὺ ἀγαπήσαν τὴ δουλειά.

Τί μικρή πού μοιάζει τώρα κάθε τάξι.
Θέλει ό νοῦς μας στ' άνοιχτά, για να πετάξει.
Πέρα εκεί, κατὰ τήν όμορφη έξοχή.
σαν κελάηδημα ή φωνή μας θ' άντηχή.

Καλοπέραση και γλέντι κάθε μέρα
στο χορτάρι, στον όλόδροσο άγέρα.
Κι έξω νοῦ άπ' τὸ ένα στ' άλλο τὸ πρωι
θα περάσωμε μιὰ ξένοιαστη ζωή.

Οί έξετάσεις

Σήμερα έμεις όλα τὰ παιδιὰ τοῦ
σχολείου ντυθήκαμε μὲ τὰ
γιορτινά μας.

Εἶναι ἡ τελευταία μέρα
ποῦ ἐρχόμαστε στὸ σχολεῖο.

Νά ἡ μεγάλη αἴθουσα.

Τί ὄμορφα ποῦ εἶναι στολισμένη!

Νά καὶ οἱ γονεῖς μας.

Ὁ δάσκαλος μᾶς μίλησε
συγκινημένος.

Ἐμεις εἶπαμε ὠραῖα ποιήματα
καὶ τραγούδια.

Ἡ γιορτὴ τελειώνει.

Οἱ γονεῖς μας εὐχαρίστησαν

τὸν δάσκαλό μας, **γιατὶ** κουράστηκε
πολὺ νὰ μᾶς **μάθη**
τὰ πρῶτα γράμματα.
Στὸ τέλος ὁ δάσκαλος μᾶς
φωνάζει ἕνα ἕνα παιδιὶ καὶ
μᾶς **δίνει** τὸ ἐνδεικτικὸ μας.
"ὦ! Τί μεγάλη χαρὰ πὺ ἔχομε!
"Ὅλα τὰ παιδιά προβιβαστήκαμε καὶ
θὰ πᾶμε στὴ δευτέρᾳ τάξι.

ΒΑΣΙΚΟ ΛΕΞΙΛΟΓΙΟ

	α				Σελ. 11
ἄ		Σελ. 24	γονεῖς		» 25
ἀδέρφια		» 85	γυναίκα		» 31
ἀκόμη		» 68	γυρίζω		
ἀκούω		» 19		δ	» 8
ἀλλά		» 20	δάσκαλος		» 72
ἄλλο		» 63	δάσος		» 26
ἄμα		» 85	δέκα		» 39
ἀνάγκη		» 56	δέντρο		» 56
ἄνθρωπος		» 18	δικό τους		» 103
ἀνοίγω		» 24	δίνω		» 32
ἄντρας		» 84	δουλειά		» 96
ἄρκετὰ		» 32	δουλεύω		» 53
ἀρχή		» 81	δραχμή		» 89
ἀρχίζω		» 32	δύναμι		
ἄς		» 43		ε	» 84
αὐτὰ		» 31	ἔ		» 51
αὐτές		» 85	ἐβδομάδα		» 80
ἀφήνω		» 20	ἐγώ		» 35
ἀφοῦ		» 78	εἴκοσι		» 17
	β		εἶμαι		» 58
βάζω		» 13	ἐκεῖ		» 66
βγάζω		» 27	ἐκεῖνο		» 102
βέβαια		» 20	ἐμεῖς		» 26
βοηθῶ		» 73	ἐννέα		» 82
βοσκός		» 96	ἐπειδή		» 39
	γ		ἐποχή		» 72
γέρος		» 62	ἐργάζομαι		» 81
γῆ		» 39	ἐργασία		» 47
γιατί		» 103	ἔρχομαι		» 80
γίνομαι		» 11	ἐσεῖς		» 86
γιορτή		» 64	ἔτσι		» 60
γνωρίζω		» 72	εὐχαριστῶ		» 35
			ἐφτὰ		

ζῶ	ζ	Σελ. 17	μεγαλώνω	Σελ. 72
ζῶο		» 19	μένω	» 88
ἡμέρα	η	» 62	μερικοί	» 81
θά	θ	» 6	μέρος	» 66
θεία		» 77	μέτρο	» 56
θεῖος		» 77	μέχρι	» 85
θέλω		» 20	μήνας	» 49
θυμοῦμαι		» 90	μικρή	» 68
ἴδιο	ι	» 80	μιλῶ	» 8
κάθε	κ	» 8	μόλις	» 31
καλοκαίρι		» 47	μόνο	» 53
κάνεις		» 85	μόνος	» 89
κάποιο		» 90	μου	» 17
κατὰ		» 81	μπαίνω	» 68
καταλαβαίνω		» 86	μπορῶ	» 72
κάτι		» 85	νησι	» 89
κάτοικος		» 78	νύχτα	» 62
κοντὰ		» 77	ξένος	» 78
κούκλα		» 12	ξέρω	» 58
λίγο	λ	» 78	ὅλοι	» 10
λοιπὸν		» 44	ὄνομα	» 12
μὰ	μ	» 20	ὅποιος	» 20
μαζεύω		» 66	ὅπου	» 20
μαθαίνω		» 103	ὅπως	» 80
μάθημα		» 13	ὅσο	» 85
μάλιστα		» 80	ὅταν	» 63
μάτι		» 12	ὄχι	» 84
μὲ		» 17	ὄχτώ	» 26
μεγάλη		» 63	παιδι	» 43
			παίρνω	» 59
			πάλι	» 30
			παρακαλῶ	» 27

πατρίδα	Σελ.	44	τελευταίος	Σελ.	69
περιμένω	»	81	τέλος	»	71
περίπου	»	66	τέσσερα	»	19
περνῶ	»	45	τέτοιος	»	81
πεταλούδα	»	39	τίποτε	»	81
πετεινός	»	26	τόπος	»	73
πέφτω	»	6	τόσο	»	85
πιάνομαι	»	17	τότε	»	59
πιό	»	14	τραγούδι	»	97
πληρώνω	»	56	τρία	»	25
ποιός	»	58	τρόπος	»	10
πόλεμος	»	86	τρώγω	»	17
πόλι	»	77	τώρα	»	27
πολλοί	»	78	υ		
ποτάμι	»	77	υπάρχει	»	32
πότε	»	68	υστερα	»	59
ποῦ	»	71	φ		
πού	»	102	φαίνομαι	»	89
πρέπει	»	71	φέρνω	»	60
πρωτοβρόχια	»	48	φεύγω	»	48
πώς	»	17	φορά	»	69
ρ			φτάνω	»	89
ρίχνω	»	89	φτειάχνω	»	81
ρωτῶ	»	58	φυτό	»	56
σ			φώνάζω	»	53
σάν	»	6	χ		
σας	»	15	χάνω	»	9
σηκώνομαι	»	77	χελιδόνι	»	31
σκέφτομαι	»	84	χρειάζομαι	»	81
στέλνω	»	85	χρήματα	»	56
στιγμή	»	68	χρῶμα	»	59
στις	»	17	χωράφι	»	96
στούς	»	17	χωριό	»	80
στρατιώτης	»	86	χωρίς	»	9
τ			ψ	
τά	»	72	ω		
τελειώνω	»	13	ώραία	»	39

1. 'Ο φουστανελάς

Τούτη ἡ ὄμορφη στολή,
 πού μοῦ 'βαλε ἡ γιαγιά μου,
 μοῦ ταίριασε τόσο πολὺ
 καὶ χαίρεται ἡ καρδιά μου.

Νὰ σᾶς τὸ κρύψω δὲν μπορῶ,
 πολὺ πολὺ μ' ἄρέσει
 τὴ φουστανελά νὰ φορῶ,
 τσαρούχι, φούντα, φέσι.

Γι' αὐτὸ στὴ σημερινὴ γιορτῆ,
 πού εἶν' ἡ πιὸ μεγάλη,
 στολίστηκα κι ἐγὼ μ' αὐτὴ
 κι ἀκόμη τόσοι ἄλλοι.

* Διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 2)1-11-71 πράξεως τῆς Ἐπιτροπῆς Κρίσεως τοῦ Ἀλφαριθμητικοῦ, τῆς ὀρισθείσης διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 62852)24-5-71 Ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, ἐγένετο εἰσήγησις διὰ τὴν ἐν παραρτήματι παράθεσιν τῶν ἀκολουθῶν κεφαλαίων. Ἡ εἰσήγησις ἐγένετο δεκτὴ καὶ ἐνεκρίθη διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 173411)15-12-71 Ὑπουργικῆς ἀποφάσεως. Τὰ κεφάλαια τοῦ παραρτήματος προσετέθησαν κυρίως διὰ τὰ ἀρτίως λειτουργοῦντα σχολεῖα.

Τὰ κεφ. ὑπ' ἀριθ. 1, 2, 3, 4 καὶ 5 ἐλήφθησαν ἐκ τοῦ βιβλίου τῶν Κ. Κολοβοῦ καὶ Ἀ. Παπανδρέου, τυχόντος τοῦ β' βραβείου, τὰ κεφ. ὑπ' ἀριθ. 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13 καὶ 14 ἐκ τοῦ βιβλίου τοῦ Ἰ. Κούτρα, τυχόντος τοῦ α' ἐπαίνου, καὶ τὰ κεφ. ὑπ' ἀριθ. 15, 16, 17, 18, 19, 20 καὶ 21 ἐκ τοῦ βιβλίου τοῦ Ἰ. Γιαννέλη, τυχόντος τοῦ β' ἐπαίνου.

2. Γλωσσοδέτες

- Κυρία, νὰ ποῦμε σήμερα δύσκολες λέξεις; ρώτησε ὁ Μίμης.
- Δηλαδή γλωσσοδέτες; εἶπε ἡ δασκάλα. Καὶ βέβαια μποροῦμε. Τότε ὁ Μίμης ἄρχισε:
- «Καρακάξα μὲ τὰ καρακαξόπουλα». Τὰ παιδιά στὴν ἀρχὴ δυσκολεύτηκαν. Μετὰ ὅμως τὸ εἶπαν σωστά. Ἔπειτα εἶπε ἡ Εὐδοκία:
- «Καραβοκύρης κουβαλᾶ τρεῖς караβιές καβούρια».
- Ἄ, αὐτὸ εἶναι πιὸ δύσκολο! εἶπαν τὰ παιδιά. Προσπάθησαν ὅμως, ὥσπου τὸ εἶπαν χωρὶς λάθος. Στὸ τέλος εἶπε ὁ Ἥλιος:
- «Τὸ νεράκι γαργαρίζει καὶ ἡ κόττα κακαρίζει. Τὸ σκυλάκι μας γαυγίζει καὶ ὁ γάιδαρος γκαρίζει. Ποιὸς γκαρίζει, γαργαρίζει, κακαρίζει καὶ γαυγίζει;» Ὅσο δύσκολο κι ἂν ἦταν, τὰ παιδιά τὸ ἔμαθαν ἀπ' ἔξω.

3. Ἡ γιορτὴ τῆς μητέρας

- Τὴν πρώτη Κυριακὴ τοῦ Μαΐου γιορτάζουν ὅλες οἱ μητέρες, εἶπε ἡ δασκάλα.
Τί δῶρο θὰ κάμετε στὴ μητέρα σας, παιδιά; ρώτησε.
- Ἐγὼ θὰ τῆς προσφέρω μερικὰ γαρύφαλλα κι ἕνα γλυκὸ φιλί, εἶπε ὁ Μίμης.
- Ἐγὼ θὰ τῆς χαρίσω ἕνα ἀπλὸ δῶρο, μιὰ εἰκονίτσα τῆς Παναγίας, εἶπε ἡ Πόπη.
“Ὅλα τὰ παιδιά εἶπαν τί δῶρο θὰ ἔκαναν στὴ μητέρα τους.
“Ὅλα τους διηγήθηκαν πόσο τὰ φροντίζει ἡ μητερούλα τους κι ἀκόμη πόσο αὐτὰ τὴν ἀγαποῦν.

4. Ἡ μητερούλα μου γιορτάζει

Σήμερα τὰ καλά μου βάζω,
ἔχει τὸ σπίτι μας γιορτὴ.
Ἡ μητερούλα μου γιορτάζει.
Μπορεῖ ἡ χαρά μου νὰ κρυφτῆ;

Σήμερα τὰ καλά μου βάζω,
εἶμαι χαρούμενο πολύ,
τρέχω κι ἐγὼ νὰ χαιρετίσω
τὴ μητερούλα τὴν καλή.

Β. Χαρωνίτης

5. Ὁ θερισμός

Εἶναι μήνας Ἰούνιος.

Τὰ παιδιά πηγαίνουν στὴν ἐξοχή.
Στὰ χωράφια τὰ ὀλόχρυσά στάχυα
εἶναι γεμάτα καρπὸ.

Ἔνα ἔλαφρὸ ἀεράκι τὰ φυσᾷ.

Κι ἐκεῖνα κυματίζουν σὰν θάλασσα.

— Τί ὠραία πού εἶναι! φωνάζουν τὰ παιδιά.

Ἡ γυναίκα κι οἱ κόρες τοῦ κυρ-Ζώη
θερίζουν.

Μόλις βλέπει τὰ παιδιά, ἀφήνει τὰ
δεμάτια. Βγάζει τὸ μαντήλι του,
σκουπίζει τὸν ἰδρῶτα καὶ λέει:

— Θέρος, τρύγος, πόλεμος, παιδιά μου.
Σ' αὐτὰ τὰ χωράφια ἐργάζομαι
ἀπὸ τὸ φθινόπωρο.

Τώρα πιά θά γεμίση ἡ ἀποθήκη
ἀπὸ τὸ νέο σιτάρι.

Ὁ μύλος θ' ἀλέθη νύχτα-μέρα.

Κι ἀπὸ τ' ἀλεύρι θά γίνη τὸ εὐλογημένο
ψωμί.

Μετὰ σηκώνει τὰ μάτια του κατὰ
τὸν οὐρανὸ καὶ ψιθυρίζει:

— Ἄς εἶναι δοξασμένο τ' ὄνομα τοῦ Θεοῦ.

6. Εὐτυχισμένη οἰκογένεια

Ὁ πατέρας γυρίζει τὸ βράδυ
κουρασμένος στὸ σπίτι.

Ἡ μητέρα τοῦ παίρνει τὰ
ψώνια ἀπὸ τὰ χέρια.

Τὰ παιδιά του τρέχουν καὶ
τοῦ φιλοῦν τὸ χέρι.

— Δὲν κάναμε ἀταξίες, τοῦ λένε.

Διαβάσαμε καλὰ τὸ μάθημά μας.

— Μπράβο, παιδιά μου, τοὺς λέει
ὁ πατέρας. Αὐτὰ θέλω ν' ἀκούω
κάθε βράδυ.

Κατόπιν ἡ μητέρα στρώνει τὸ

τραπέζι. Κάθονται ὅλοι γύρω,
ἀλλὰ κανεῖς δὲν τρώει.
Κάνουν πρῶτα τὴν προσευχή τους.
Ἕστερα ἀρχίζουν νὰ τρῶνε.
Εὐτυχισμένη οἰκογένεια!
Ὁ Χριστὸς ἀπὸ τὸ εἰκονοστάσι
τοὺς εὐλογεῖ. Γιατί, ὅπου
ὑπάρχει ἀγάπη, ὑπάρχει ἐκεῖ
κι Αὐτός!

7. Ὁ Δημητράκης

Φέτος γράφτηκα στὴν πρώτη
καὶ πηγαίνω μιὰ χαρά·
ὅλα τὰ τετράδιά μου
εἶναι πάντα καθαρὰ.

Ἀγαπῶ τὸν δάσκαλό μου
κι ἔχω πάντα στὸ μυαλό
πῶς κι αὐτὸς σὰν τὸν πατέρα
μᾶς διδάσκει τὸ καλό.

Δέν μ' ἄρέσει νὰ πειράζω
τ' ἄλλα τοῦ σχολειοῦ παιδιά.
Μελετῶ καὶ λογαριάζω
κι ἔχω καθαρὴ καρδιά.

Β. Γ. Χαρωνίτης

8. Πετάει... πετάει...

Χειμῶνας. "Ολοι στὸ τζάκι.
Ἡ γιαγιά, ἡ κυρὰ Ἀννιώ,
κοιμᾶται στὸ παραγώνι.
Τὰ ἐγγονάκια της, ἡ Ἄννα,
ὁ Ἡλίας, ὁ Μίμης καὶ ἡ
Νίνα, παίζουν.
Οἱ φωνές καὶ τὰ γέλια
δέν ξυπνοῦν τὴ γιαγιά.
Νά τη! Χαμογελᾶ. Χωρὶς
ἄλλο κάτι ὄνειρεύεται.
Ἄλλο Μίμης λέει:
— Πετάει... πετάει... τὸ ἀηδόνι!

9. Στὸ κάστρο

Μιὰ Κυριακὴ ἀπόγευμα ὁ
παππούς πῆρε τὰ ἐγγονάκια
του καὶ ἀνέβηκαν στὸ κάστρο.

Τί ὄμορφα πού ἦταν!

Ὁ οὐρανὸς ἦταν ξάστερος.

Ἡ θάλασσα λάδι. Σὲ λίγο
πρόβαλε ὀλόγιμο τὸ
φεγγάρι.

Ὅλοι μαζί τραγούδησαν:

— «Φεγγαράκι μου λαμπρό,
φέγγε μου νὰ περπατῶ,
νὰ πηγαίνω στὸ σχολεῖο,
νὰ μαθαίνω γράμματα,
γράμματα σπουδάματα,
τοῦ Θεοῦ τὰ πράματα».

— Πολὺ παλιὸ τραγούδι,
παιδιά μου, εἶπε ὁ παππούς.
Τὸ ἔλεγαν τὰ παιδάκια τὸν
καιρὸ τῆς σκλαβιάς.
Τὴν ἐποχὴ ἐκείνη δὲν μᾶς
ἄφηναν οἱ Τοῦρκοι νὰ ἔχουμε
σχολεῖα.
Γι' αὐτὸ τὰ Ἑλληνόπουλα

πήγαιναν κρυφά τὴ νύχτα
στὰ μοναστήρια, νὰ μάθουν
λίγα γράμματα. Καὶ εἶχαν
συντροφιά μόνο τὸ φεγγάρι.

10. Ἡ σημαία

Χρυσοκέντητη σημαία,
τῶν Ἑλλήνων ἄρχοντιά,
γαλανόλευκη κι ὠραία,
μᾶς γεμίζεις λεβεντιά.

Μὲ τὴ θάλασσα ταιριάζεις,
μὲ τὸν οὐρανὸ μιλάς,
τὴν ἐλευθεριὰ προστάζεις,
εἶσαι ὀλόκληρη ἡ Ἑλλάς.

Φορεῖς δάφνη τιμημένη,
φωτοστέφανο λαμπρό,
κυματίζεις δοξασμένη,
ἔχεις πάνω τὸν Σταυρό.

Λ. Κ. Πεζοπούλου

11. Ὁ Μάης

Μᾶς ἦρθ' ὁ Μάης μὲ δροσιές,
μᾶς ἦρθε μὲ λαυλούδια,
μὲ κρίνα, μὲ τριαντάφυλλα,
μὲ πρόσχαρα τραγούδια.

Τὸν Μάη ᾶς τὸν γιορτάσωμε,
παιδάκια ἀγαπημένα.
Ἐμπρός, στεφάνια ᾶς πλέξωμε
μὲ ἄνθη μυρωμένα.

Χειμῶνα δὲν φοβόμαστε
μηδὲ βοριά καὶ χιόνια,
καλῶς τὰ πάλι τὰ πουλιά,
καλῶς τὰ χελιδόνια.

Μ. Παπαριστείδης

12. Αινίγματα

1. Χιλιοτρύπητο λαγήνι καὶ
σταλιά νερό δὲν χύνει.

Τί εἶναι;

ὁ σπόγγος

2. Ψηλός, ψηλὸς καλόγερος
καὶ κόκκαλα δὲν ἔχει.

Τί εἶναι;

ὁ καπνὸς

13. Παροιμίες

1. Ἄρνι ποὺ βλέπει ὁ Θεός,
ὁ λύκος δὲν τὸ τρώει.
2. Ὅταν λέγῃς τὴν ἀλήθεια,
ἔχεις τὸν Θεὸ βοήθεια.
3. Ὅποιος κοιμᾶται δὲν πιάνει
ψάρια.
4. Τὸ ἀκίνητο νερὸ βρωμάει.

14. Λόγια τῆς γιαγιᾶς

1. "Αναψε τὸ λυχνάρι σου,
προτοῦ νὰ σ' εὔρη ἢ νύχτα.
2. "Οποῖος ζητάει τὰ πολλὰ
χάνει καὶ τὰ λίγα.
3. 'Απ' ὅλα τὰ γλυκύτερα
γλυκύτερο εἶναι ἡ μάννα.

15. Στὴν ἐξοχή

Τὰ παιδιὰ πῆγαν στὴν ἐξοχή σήμερα.
Πῆγαν ἐκδρομὴ μὲ τὸ σχολεῖο.
Τώρα εἶναι Μάιος μήνας.
Πρῶι πρῶι ξεκίνησαν ἀπὸ τὸ σχολεῖο.
Σὲ ὄλο τὸν δρόμο μιλοῦσαν,
τραγουδοῦσαν ἢ γελοῦσαν.
"Ὅταν ἔφτασαν στὴν ἐξοχή, κοίταζαν μὲ
χαρὰ γύρω. Ἐκεῖ ὅλα ἦταν ὠραῖα.
Τὰ δέντρα ἦταν καταπράσινα καὶ ἀνά-
μεσα ἀπὸ τὰ φύλλα τους πρόβαλλαν
ἄνθη. Τὰ νέα σπαρτὰ εἶχαν ψηλώσει.
Θὰ ἦταν περίπου ἕνα μέτρο.
"Εγερναν τὶς κορυφές τους στὴ γῆ
ἀπὸ τὰ βαριά στάχια.

Τὰ πουλάκια κελαηδοῦσαν γλυκὰ καὶ πετοῦσαν ἀπὸ δέντρο σὲ δέντρο.

Πεταλοῦδες καὶ χρυσόμυγες βούιζαν, καθὼς πετοῦσαν στὸν ἄερα.

Τὰ παιδιὰ σκόρπισαν παντοῦ καὶ ἄρχισαν τὸ παιχνίδι. Ἄλλα ἔτρεχαν ἐδῶ κι ἐκεῖ καὶ ἄλλα ἄρχισαν νὰ χορεύουν.

Μερικὰ ἀπ' αὐτά, ἀγόρια καὶ κορίτσια, μάζευαν λουλούδια. Ἐμπαιναν στὰ σπαρτὰ κι ἔκοβαν χαμομήλι, παπαροῦνες καὶ ἄγριες μαργαρίτες.

Ὁ Μίμης μάζεψε πολλὲς παπαροῦνες καὶ ἄγριες μαργαρίτες. Μὲ τὰ λουλούδια ἔφτειασε μόνος του ἓνα ὠραῖο στεφάνι.

— Θὰ τὸ φορέσω στὸ κεφάλι μου, εἶπε μὲ γέλια. Θὰ τὸ φορέσω, γιὰ νὰ λέω πὼς ἔπιασα σήμερα τὸν Μάη!

— Κι ἐμεῖς, κι ἐμεῖς θὰ πλέξωμε στεφάνια, εἶπαν οἱ φίλοι του. Κι ἐμεῖς θὰ πιάσωμε τὸν Μάη...

16. Τὸ μεσημέρι

Ὅταν ἔγινε μεσημέρι, ὁ πατέρας

κοίταξε τὸ ρολοὶ του. Ἡ ὥρα ἦταν
δώδεκα παρὰ πέντε.

Ἡ μητέρα κατάλαβε πὼς ἔπρεπε νὰ
έτοιμάση νὰ φᾶνε. Πρῶτα ἔστρωσε ἓνα
τραπεζομάντηλο κι ὕστερα ἔβαλε τὶς
πετσέτες. Κατόπιν ἔβγαλε τὰ πιάτα μὲ
τὰ φαγητὰ καὶ φώνηξε τὰ παιδιά.

“Ὅλοι ἔφαγαν μὲ ἄρκετὴ ὄρεξι τ’ αὐγά,
τὸ τυρὶ καὶ τοὺς κεφτέδες. Ὁ καθαρὸς
ἄερας καὶ τὸ τρέξιμο τοὺς ἔκαμαν
νὰ τοὺς φαίνονται νόστιμα καὶ ὠραῖα.

Μετὰ τὸ φαγητὸ τραγούδησαν.

Πρῶτη ἔκαμε ἀρχὴ ἡ Ἄννα. Τραγούδησε
τὴ θάλασσα καὶ τὰ καράβια. Ὁ Μίμης
τραγούδησε τοὺς ψαράδες.

Στὸ τέλος τραγούδησε καὶ ἡ Ἑλλη.
Σηκώθηκε σοβαρὴ σοβαρὴ κι εἶπε αὐτὸ
τὸ τραγούδι.

— «Κάτω στὸν γιαλό, στὴν ἄμμο,
τὰ καβούρια κάνουν γάμο.
Μὲ καλέσανε νὰ πάω,
νὰ χορέψω καὶ νὰ φάω.
Παίζει ὁ ποντικὸς βιολὶ
κι ἡ χελώνα παίζει ντέφι.
Πέρασε κι ἓνα πουλὶ
καὶ μᾶς λέει: “χαρὰ στὸ κέφι!,,».

Τί γέλια πού ἔκαμαν ὅλοι! Ἀκόμη καὶ ἡ μικρὴ Λόλα γέλασε. Τὸ τραγούδι τῆς Ἑλλης ἄρεσε, γιατί ἦταν πολὺ ἀστεῖο. Τέτοια τραγούδια ἤθελε ν' ἀκούη.

Ὁ πατέρας εἶπε τότε στὴν Ἑλλη:
— Εὖγε, παιδί μου! Μὲ τὸ τραγούδι σου μᾶς ἔκαμες νὰ γελάσωμε ὅλοι.
Μπράβο σου, Ἑλλη!

17. Στὰ χωράφια

Μιὰ ἄλλη μέρα ὁ Μίμης πῆγε μὲ τὸ σχολεῖο του περίπατο στὰ χωράφια. Καθὼς οἱ μαθηταὶ καὶ οἱ μαθήτριες βιάδιζαν μέσα στὰ σπαρτά, ἔβλεπαν τὰ γινωμένα στάχια.

Ὁ ἥλιος ἔλαμπε ἀπὸ ψηλὰ καὶ οἱ ἀκτίνες του ἔκαιγαν. Τὰ παιδιά φοροῦσαν καπέλα, γιὰ νὰ προφυλάγουν τὸ πρόσωπό τους.

Εὐτυχῶς πού φυσοῦσε ἐλαφρὸ ἀεράκι καὶ δρόσιζε λίγο.

Τὰ στάχυα ἔγερναν τὰ κεφαλάκια
τους στὸ φύσημα τοῦ ἀέρα. Φαίνονταν,
σὰ νὰ χαιρετοῦσαν τοὺς μαθητὰς
τοῦ σχολείου.

Ἡ δασκάλα τότε τοὺς ἔκαμε ἓνα
πρόχειρο μάθημα γιὰ τὰ σπαρτὰ καὶ
τὰ στάχυα.

— Βλέπετε, παιδιά, τὰ στάχυα; τοὺς εἶπε.
Τώρα εἶναι ὠριμα πιά καὶ οἱ ἄνθρωποι
θὰ τὰ θερίσουν σὲ λίγο. Θὰ πάρουν
τὸν καρπὸ τους, τὸ σιτάρι.

Ἀπὸ αὐτὸν θὰ κρατήσουν μερικὰ κιλά
γιὰ τὸ σπίτι τους, ὅσα τοὺς
χρειάζονται, γιὰ νὰ κάμουν ἀλεύρι.
Τὸν ἄλλο θὰ τὸν πουλήσουν.

Μὲ τὰ χρήματα ποὺ θὰ πάρουν θὰ
πληρώσουν τὰ ἔξοδά τους.

Οἱ μαθηταὶ ἄκουγαν τὴ δασκάλα τους
κι ἔβλεπαν τὰ σπαρτὰ στὰ χωράφια.

Καθὼς ἐκεῖνα ἔγερναν τὰ κεφάλια
τους στὴ γῆ, ἦταν σὰ νὰ τοὺς ἔλεγαν.

— Καλῶς ἦρθατε, παιδιά, στὰ χωράφια.

“Ὡς τὸ τέλος τοῦ Ἰουνίου θὰ σᾶς
δώσωμε τὸν καρπὸ μας, τὸ σιτάρι. Μὲ
αὐτὸ θὰ κάμετε τὸ γλυκὸ ψωμί, ποὺ
τρέφει τοὺς ἀνθρώπους. Βλέπετε πόσα
πράγματα μαθαίνετε στὸ σχολεῖο;

18. Τὸ ψωμί

“Όταν γύρισαν στὸ σχολεῖο καὶ μπῆκαν στὴν τάξι τους ἡ δασκάλα ρώτησε τὰ παιδιὰ :

— Ποιὸς ξέρει νὰ μᾶς πῆ πῶς γίνεται τὸ ψωμί πὺ τρῶμε;

Πολλὰ παιδιὰ σήκωσαν τὸ χέρι.

Ἡ δασκάλα ὁμως ρώτησε τὸν Μίμη.

— Μπορεῖς νὰ μᾶς πῆς ἐσύ, Μίμη;

— Μάλιστα, κυρία, ἀπάντησε ἐκεῖνος.

Πολλές φορές μοῦ ἔχει μιλήσει γι’ αὐτὸ τὸ πρᾶγμα ὁ παππούς μου καὶ τὸ θυμοῦμαι.

— Ἐμπρός, λοιπόν, λέγε...

— Γιὰ νὰ γίνη τὸ ψωμί, εἶπε ὁ Μίμης, πρέπει νὰ ἐργαστοῦν πολλοὶ ἄνθρωποι. Χρειάζεται πολλή δουλειὰ καὶ κόπος, μέχρι νὰ φτάση ἕτοιμο στὸ τραπέζι.

Πρῶτος πὺ κάνει τὴν ἀρχὴ τῆς ἐργασίας εἶναι ὁ γεωργός μας. Αὐτὸς ὀργώνει καὶ σπέρνει τὰ χωράφια. Ἡ βροχὴ μαλακώνει τοὺς σπόρους. “Όταν φυτρώσουν καὶ μεγαλώσουν τὰ σπαρτά, ὁ ἴδιος τὰ θερίζει καὶ τὰ ἀλώνίζει.

Μετὰ τὸ ἀλώνισμα πηγαίνομε τὸ σιτάρι στὸν μύλο. Ὁ μυλωνάς τὸ

ἀλέθει καὶ τὸ κάνει ἀλεύρι.

Ὁ φούρναρης ζυμώνει τὸ ἀλεύρι καὶ τὸ κάνει ζυμάρι. Ρίχνει σ' αὐτὸ νερό, ἀλάτι καὶ μαγιά, γιατί χωρίς αὐτὰ δὲν γίνεται ζυμάρι.

Μετὰ τὸ ζύμωμα ἢ φωτιά τοῦ φούρνου πῆνει τὸ ζυμάρι. Τὸ κάνει ψωμί πού μοσχοβολᾷ, ὅταν τὸ τρώμε...

— Εὖγε, Μίμη, τοῦ εἶπε ἡ δασκάλα.

Ὡραία τὰ εἶπες. Γιὰ νὰ γίνῃ τὸ ψωμί, χρειάζεται πολλὴ ἐργασία καὶ κόπος!

19. Τὸ καλοκαίρι

Ἦρθες, ἦρθες, καλοκαίρι,
κι ὁ Θεὸς πολλὰ
μὲ τὸ ἅγιό Του χέρι
σκόρπισε καλά.

Στὶς μυρτιὲς κρυμμέν' ἀηδόνια
τραγουδοῦν γλυκὰ
καὶ πετοῦν τὰ χελιδόνια
μ' ἐλαφρὰ φτερά.

”Όμορφ’ άνθη στόν άέρα
χύνουν μυρωδιά.
Και λουλούδια στη μητέρα
φέρνουν τὰ παιδιά.

Γ. Βιζυηνός

20. Στό κτήμα του θείου

’Ο θείος τῶν παιδιῶν μένει στό κτήμα του. Αυτό βρίσκεται περίπου εἴκοσι χιλιόμετρα μακριά ἀπό τήν πόλι. ’Εκεῖ ζῆ με τή γυναίκα του καί τὰ παιδιά του. ’Εκεῖ ἐργάζεται ἀπό τό πρωί ὡς τό βράδυ.

Τὰ παιδιά του εἶναι ὁ Ρήγας καί ἡ Χρυσούλα. Καί τὰ δύο εἶναι μαθηταί τοῦ σχολείου. ’Ο Ρήγας εἶναι ἑφτά ἐτῶν καί ἡ Χρυσούλα δέκα. Εἶναι δηλαδή μεγαλύτερη ἀπό τόν Ρήγα.

Τὰ παιδιά πῆγαν στόν θείο μαζί με τοὺς γονεῖς τους. Πῆγαν, γιά νὰ καθήσουν πέντ’ ἕξι μέρες.

’Ο θείος καί ἡ θεία εὐχαριστήθηκαν πολύ, μόλις τοὺς εἶδαν. Τὸ ἴδιο καί τὰ παιδιά

τους. Δέν ἤξεραν τί νὰ κάμουν, γιὰ νὰ τοὺς εὐχαριστήσουν.

Ὁ Ρήγας πῆγε τὸν Μίμη νὰ δῆ τὸν στάβλο. Ἀπὸ πίσω πῆγε καὶ ἡ γάτα. Ἐκεῖ ὑπῆρχε τὸ ἄλογο, ὁ Ντορῆς, ποὺ ἔτρωγε τὸ σανό του.

Ὁ Ντορῆς κουνούσε τὴν οὐρά, γιὰ νὰ διώχνη τὶς μύγες. Τότε ὁ Μίμης τοῦ εἶπε:

—“Ἐ Ντορῆ, μὲ γνωρίζεις; Εἶμαι ὁ Μίμης καὶ θέλω νὰ γίνωμε φίλοι. Δέν θέλω νὰ εἶμαστε ξένοι. Ἀγαπῶ ὅλα τὰ ζῶα καὶ περισσότερο τ’ ἄλογα...”

Ἡ Χρυσούλα καὶ ἡ Ἄννα πῆγαν νὰ δοῦν τὸ κοττέτσι. Ἐκεῖ ὑπῆρχαν οἱ κότες καὶ τὰ κοττόπουλα, ποὺ ἔτρεχαν ἐπάνω κάτω. Ὑπῆρχαν ἀκόμη καὶ δύο πετεινοί, ποὺ φώναζαν κάθε τόσο «κικιρίκου».

Τὰ κορίτσια τοὺς ἔριξαν σπόρους νὰ φᾶνε. Αὐτοὺς τοὺς ἔφαγαν γρήγορα κι ἔπιναν κατόπιν νερὸ σηκώνοντας ψηλὰ τὸ κεφάλι.

Ἡ θεία εἶπε στὴν Ἑλλη:

—“Ἄς πᾶμε κι ἐμεῖς στὸ χωράφι. Ἐκεῖ βόσκει ἡ ἀγελάδα μὲ τὸ μοσχάκι της. Θέλεις νὰ τὴ δῆς, Ἑλλη;

- Θέλω, θέλω, ἀπάντησε τὸ κορίτσι.
— Ἐμπρός, πᾶμε...
Ἡ ἀγγελάδα ἦταν δεμένη μ' ἓνα σκοινὶ
καὶ δίπλα ἔβασκε τὸ μοσχάκι.
Πότε πότε κουνούσε τὴν οὐρὰ καὶ
φώναζε κάθε τόσο. Μούουου...
μούουου... Κοίταζε πρὸς τὸ μέρος
τους κι ἦταν, σὰ νὰ μιλούσε στὴν
Ἑλλη.
— Καλῶς ὤρισες, Ἑλλη. Καλῶς ἦρθες
στὸ κτῆμα. Σ' ἀρέσει ὁ τόπος μας;
Μετὰ τὸ χωράφι γύρισαν πίσω στὸ
σπίτι. Ἡ θεία ἔδωσε τότε στὰ παιδιά
νὰ πιοῦν γάλα ἀπὸ τὴν ἀγγελάδα.
Ἐκεῖνα τὸ ἤπιαν, γιατί ἦταν πολὺ
φρέσκο.

21. Στὴν κορυφὴ τοῦ λόφου

Τὸ ἄλλο πρωὶ πῆγαν ἐκδρομὴ στὸν
λόφο. Σηκώθηκαν τὴν αὐγὴ καὶ ἄρχισαν
ν' ἀνεβαίνουν σιγὰ σιγὰ τὴν πλαγιά του.
Ἦταν ὁ θεῖος μὲ τὰ τέσσερα μεγάλα

παιδιά, τὸν Ρήγα, τὸν Μίμη, τὴν Ἄννα
καὶ τὴ Χρυσούλα.

Τὴν Ἑλλη δὲν τὴν πῆραν μαζί τους.
Ἦταν μικρὴ καὶ δὲν ἤθελαν νὰ τὴν
κουράσουν.

Καθὼς ἀνέβαιναν τὴν πλαγιά εἶδαν ἕνα
κοπάδι μὲ ἀρνάκια. Ὁ βοσκὸς τὰ
πρόσεχε μὲ τὸν σκύλο του.

Τί ὁμορφὰ πού ἦταν! Ἔτρεχαν ἐδῶ
κι ἐκεῖ κι ἔτρωγαν δροσερὸ χορταράκι.
Ἄλλα φώναζαν μπέ... μπέ... καὶ ἄλλα
πήγαιναν κοντὰ στὴ μητέρα τους.

Λίγο πιὸ πέρα εἶδαν καὶ μιὰ πηγὴ. Τὸ
νερό της ἔτρεχε καθαρὸ καὶ δροσερὸ
κάτω ἀπὸ μερικὰ φυτὰ καὶ δέντρα.

Καθὼς κατέβαινε τὴν πλαγιά, ἔφτειανε
ἕνα μικρὸ ποτάμι.

Ὁ θεῖος καὶ τὰ παιδιά κάθησαν στὴν
πηγὴ κάτω ἀπὸ τὸν ἥσκιο τῶν δέντρων.

Ἔπειτα ἤπιαν δροσερὸ νερὸ καὶ
ξεκουράστηκαν λίγο.

Ὅταν ἔφτασαν στὴν κορυφή, ὅλα ἦταν
ῶραϊα. Ὁ λόφος εἶχε ἀρκετὸ ὕψος.

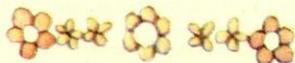
Ἦταν ὅμως γυμνὸς ἀπὸ φυτὰ καὶ
δέντρα. Ἀπὸ ἐκεῖ τὰ παιδιά ἔβλεπαν
ὅλο τὸν κόσμο.

Κάτω στὰ πόδια τους ἀπλωνόταν τὸ

χωριὸ καὶ ὁ κάμπος μὲ τὰ χωράφια.
Τὰ σπίτια φαίνονταν σὰν ἄσπρα ἄρνάκια.
Πέρα ἀπλωνόταν ἡ γαλανὴ θάλασσα
καὶ μερικὰ νησάκια στὸ βάθος. Καράβια
μὲ ἄσπρα πανιὰ ταξίδευαν, γιὰ νὰ
πᾶνε σὲ ξένους καὶ μακρινοὺς τόπους.
Τὰ μάτια τῶν παιδιῶν δὲν χόρταιναν
νὰ βλέπουν γύρω. Ὅπου νὰ κοίταγαν,
ἔβλεπαν καὶ κάτι καινούργιο.
Κατὰ τὸ μεσημέρι γύρισαν πίσω στὸ
σπίτι. Ἡ θεία τοὺς περίμενε, γιὰ νὰ
φᾶνε.

Ἐφαγαν μὲ πολλὴ ὄρεξι ὅ,τι τοὺς εἶχε
ἐτοιμάσει ἡ θεία. Ἐπειτα ξάπλωσαν
στὰ κρεβάτια τους, νὰ ξεκουραστοῦν
λίγο. Ἐπρεπε νὰ πάρουν νέα δύναμι
γιὰ τὸ ἀπόγευμα, πού θ' ἄρχιζαν τὰ
παιχνίδια.

Τὸ ἴδιο ἔκαμαν καὶ οἱ μεγάλοι. Τόσο
οἱ θεῖοι τους ὅσο καὶ οἱ γονεῖς τους
ἦταν πολὺ κουρασμένοι. Δούλευαν
σκληρὰ ὅλο τὸ πρωὶ κι ἔπρεπε νὰ
ξεκουραστοῦν τὸ μεσημέρι.

ΟΔΗΓΙΑΙ ΔΙΑ ΤΟΝ ΔΙΔΑΣΚΑΛΟΝ

Εἰς τὰ νέα ἀναγνωστικά γίνεται μία σοβαρὰ καινοτομία διὰ τῆς χρησιμοποίησεως τοῦ βασικοῦ λεξιλογίου τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης καὶ ἀσκήσεων κατανοήσεως καὶ ἐπεξεργασίας τῶν κεφαλαίων.

Εἰς τὸ ἀλφαβητάριον ἡ ἀλλαγὴ περιορίζεται εἰς τὴν προσθήκην ὠρισμένων ἀπλῶν ἀσκήσεων γραμματικῆς καὶ εἰς τὴν χρῆσιν τοῦ βασικοῦ λεξιλογίου διὰ τὴν Α΄ τάξιν.

Πρὸς ἐνημέρωσιν τῶν διδασκάλων παρατίθεται ἀπόσπασμα ἐκ τῆς προκηρύξεως διὰ τὴν συγγραφὴν νέων ἀναγνωστικῶν, δημοσιευθείσης εἰς τὸ ὑπ' ἀριθμ. 198)27-8-70 Φ.Ε.Κ. (Παράρτημα) :

.....

Λεξιλόγιον

Σκοπὸς τοῦ βασικοῦ λεξιλογίου εἶναι νὰ δοθῇ εἰς τοὺς μαθητὰς τοῦ Δημοτικοῦ κατὰ συστηματικὸν τρόπον τὸ βασικὸν γλωσσικὸν ὕλικόν, τὸ ὁποῖον, λόγῳ τῆς συχνότητός του κατὰ τὴν χρῆσιν τοῦ λόγου, θὰ συντελέσῃ, διὰ τῆς συστηματικῆς χρησιμοποίησός του εἰς τὴν ἀρτιωτέραν κατὰ τὸ δυνατόν γλωσσικὴν ἀγωγὴν τῶν μαθητῶν.

Πρὸς ἰδιαίτεραν γλωσσικὴν ἐπεξεργασίαν τοῦ γλωσσικοῦ ὕλικου τοῦ ἀλφαβηταρίου θὰ χρησιμοποιηθοῦν αἱ τριακόσαι (300) πρῶται λέξεις τοῦ βασικοῦ λεξιλογίου τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης (Ἔρευνα τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας. Περιλαμβανόμεναι λέξεις 3.000 περίπου).

.....

Αἱ τριακόσαι πρῶται λέξεις τοῦ βασικοῦ ἑλληνικοῦ λεξιλογίου λόγῳ τῆς μεγάλης συχνότητός των θὰ εὐρίσκονται κατ' ἀνάγκην καὶ κατὰ ἀβίαστον τρόπον ἐγκατεσπαρμέναι εἰς τὸ περιεχόμενον τοῦ ἀλφαβηταρίου.

Εἰς παράρτημα, τὸ ὁποῖον θὰ παρατεθῇ εἰς τὸ τέλος τοῦ ἀλφαβηταρίου, θὰ προβλεφθῶν πρὸς χρῆσιν τῶν διδασκάλων κυρίως τὰ ἀκόλουθα :

1. Εἰς τὸ πρῶτον μέρος τοῦ ἀλφαβηταρίου :

Θὰ ἀναζητηθοῦν εἰς τὰς πινακίδας αἱ 100 περίπου πρῶται λέξεις τοῦ βασικοῦ λεξιλογίου, αἱ ὁποῖαι θὰ τεθοῦν εἰς τὸ παράρτημα, σημειουμένης ἐκάστοτε τῆς σχετικῆς πινακίδος. Τῶν λέξεων τούτων θὰ ἐπιδιωχθῇ ἡ ὀρθὴ γραφὴ καὶ κατανοήσις, θὰ σχηματίζονται δὲ σχετικαὶ προτάσεις προφορικῶς καὶ γραπτῶς.

2. Εἰς τὸ δεύτερον μέρος τοῦ ἀλφαβηταρίου :

Αἱ ὡς ἄνω ἐργασίαι τοῦ πρώτου μέρους θὰ συνεχισθοῦν καὶ εἰς τὸ δεύτερον

μέρος με τὰς λοιπὰς 200 περίπου λέξεις τοῦ λεξιλογίου τῆς πρώτης τάξεως, αἱ ὁποῖαι θὰ ἀναζητηθοῦν εἰς ὅλα τὰ ἀναγνώσματα τοῦ δευτέρου μέρους. Ἐπί πλέον θὰ ἐνταχθοῦν εἰς τὸ δεῦτερον μέρος ὅλα τὰ γραμματικὰ φαινόμενα τὰ προβλεπόμενα διὰ τὴν πρώτην τάξιν εἰς τὸ ἐπίσημον ἀναλυτικὸν πρόγραμμα. Ὁρισμένα ἐκ τούτων θὰ ἔχουν ἤδη συζητηθῆ κατὰ φυσικὸν καὶ ἀβίαστον τρόπον εἰς τὸ πρῶτον μέρος τοῦ ἀλφαβηταρίου κατὰ τὴν προσπάθειαν ἀποκτήσεως τῆς ἀναγνωστικῆς δεξιότητος (ἀνάλυσις λέξεως εἰς συλλαβὰς, το-νισμὸς κ.λ.π.).

Θὰ τονισθοῦν ἰδιαιτέρως ὁ σχηματισμὸς ὀρθῶν προτάσεων, ἡ διάκρισις οὐσιαστικῶν καὶ ρημάτων, ἡ συχνὴ χρῆσις ἐντὸς τῶν προτάσεων τῶν ρημάτων «εἶμαι» καὶ «ἔχω» καὶ τῶν ἄρθρων ἐν συσχετισμῷ μετὰ τὰ οὐσιαστικά, πρὸς διάκρισιν καὶ ὀρθὴν γραφὴν τῶν ὀνομάτων εἰς τοὺς ἀριθμοὺς ἐνικὸν καὶ πληθυντικόν.

Ἡ παράθεσις καὶ ἐπεξεργασία τῶν γραμματικῶν φαινομένων θὰ ἐπιδιώκεται πάντοτε ἐν συσχετισμῷ πρὸς τὰς λέξεις τοῦ βασικοῦ λεξιλογίου τῆς πρώτης τάξεως.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

1) Προσευχή (Δ. Κλειδά)	Σελ.	5
2) Τò χιόνι	»	6
3) Ἡ πρότασι	»	7
4) Ὁ Ἥλιος	»	8
5) Οἱ λέξεις	»	11
6) Οἱ κοῦκλες τῆς Ἄννας	»	12
7) Καλημερούδια (ποίημα, Ἄ. Πάττη)	»	14
8) Οἱ συλλαβές	»	16
9) Ὁ σπουρνίτης	»	17
10) Ἡ γάτα	»	19
11) Τὰ γράμματα	»	21
12) Εἰκόνα Ἀποκριᾶς	»	22
13) Τò καρναβάλι (ποίημα Γ. Ἀρβανιτάκη)	»	23
14) Τò ἀγρόκτημα τοῦ Μίμη	»	24
15) Ὁ στάβλος	»	25
16) Τò κοττέσι	»	26
17) Ὁ σκύλος	»	27
18) Κόττα μου, κοττούλα μου (ποίημα Ἰ. Πολέμη)	»	28
19) Τò ἀλφάβητο	»	29
20) Στò καλό, γεροχειμώνα (ποίημα, Ἰ. Πολέμη, ἀπόσπασμα)	»	30
21) Ὁ χαιρετισμὸς τῶν πουλιῶν	»	31
22) Τὰ χελιδόνια	»	32

23) Πάνω ἀπ' τὸ παράθυρό μας (ποίημα).....	Σελ. 34
24) Τὰ φωνήεντα	» 35
25) Ὁ αἰτὸς	» 36
26) Τὰ σύμφωνα	» 37
27) Εἰκόνα ἀνοιξεως	» 38
28) Ἡ ἀνοιξι	» 39
29) Ἡ ἀνοιξι (ποίημα).....	» 41
30) Παρέλασι μαθητῶν (εἰκόνα)	» 42
31) Ὁ Εὐαγγελισμὸς	» 43
32) Ἡ 25η Μαρτίου.....	» 44
33) Ἡ σημαία (ποίημα, Κλ. Μαρκίνα).....	» 45
34) Δίφθογγοι.....	» 46
35) Οἱ ἐποχές	» 47
36) Οἱ μῆνες.....	» 49
37) Ἡ ἑβδομάδα	» 51
38) Ἡ ἑβδομάδα (ποίημα, Γιάννα Βέρα)	» 52
39) Τὰ καταστήματα – Τελικὸ σίγμα (ς)	» 53
40) Τὸ κρεοπωλεῖο	» 54
41) Τὸ παντοπωλεῖο	» 55
42) Τὸ ἀνθοπωλεῖο	» 56
43) Οἱ τόνοι.....	» 57
44) Ἡ παπαρούνα.....	» 58
45) Τὰ πνεύματα – Τονισμὸς κεφαλαίων	» 61
46) Ἡ Ἀνάστασι – Τόνος στὴ δίφθογγο	» 62
47) Πνεῦμα στὴ δίφθογγο	» 64
48) Πασχαλιὰ (ποίημα, Ἐγκ. Δημ. Σχ.)	» 65
49) Ἡ Πρωτομαγιά	» 66
50) Πρωτομαγιά (ποίημα, Ἰ. Πολέμη)	» 67
51) Ἡ πεταλούδα	» 68
52) Ἡ πεταλούδα (ποίημα, Γ. Ἀρβανιτάκη).....	» 70
53) Σημεῖα στίξεως.....	» 71
54) Οἱ πέντε αἰσθήσεις	» 72
55) Τὸ πρῶτο γράμμα τῆς προτάσεως καὶ τῶν ὀνομάτων	» 73
56) Μαννούλα (ποίημα, Γ. Ἀρβανιτάκη).....	» 74
57) Τὰ σημεῖα τοῦ ὀρίζοντα – Μονοσύλλαβη λέξι.....	» 76
58) Μιά ἐπίσκεψι στὴν πόλι	» 77

59) Δισύλλαβη, τρισύλλαβη, πολυσύλλαβη λέξι.....	Σελ.	79
60) Τὸ χωριό μας	»	80
61) Λήγουσα.....	»	83
62) Ἕνας βραδινὸς περίπατος	»	84
63) Παραλήγουσα	»	87
64) Ἡ ἐκδρομή μας.....	»	88
65) Στὴ θάλασσα.....	»	89
66) Προπαραλήγουσα.....	»	93
67) Τονισμὸς προπαραλήγουσας, ἔψιλον, ὄμικρον (ε, ο) ..	»	94
68) Εἰκόνα καλοκαιριοῦ.....	»	95
69) Τὸ καλοκαίρι.....	»	96
70) Ἄτονες λέξεις	»	97
71) Τὸ καλοκαίρι (ποίημα, Κ. Παλαμᾶ).....	»	99
72) Τὸ σχολεῖο θὰ κλείσῃ τώρα (ποίημα).....	»	100
73) Οἱ ἐξετάσεις.....	»	102
74) Λεξιλόγιο.....	»	104
75) Παράρτημα	»	107
76) Ὅδηγία διὰ τὸν διδάσκαλον	»	130
77) Περιεχόμενα	»	132

Σ η μ. Οἱ ποιηταὶ τῶν ὑπ' αὐξ. ἀριθμ. 23, 29 καὶ 73 τοῦ Β' Μέρους ποιημάτων τυγχάνουν ἀγνωστοὶ εἰς τοὺς συγγραφεῖς καὶ ὡς ἐκ τούτου δὲν μνημονεύονται.

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ ΤΗΣ ΠΡΟΚΗΡΥΞΕΩΣ

- 1) Κούλας Λεωνίδας, 2) Μάνος Κωνσταντίνος, 3) Χριστιᾶς Ἰωάννης

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΚΡΙΣΕΩΣ ΤΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ

- 1) Παπατσώνης Παναγιώτης, 2) Σαράντη - Πατσούρη Γαλάτεια,
3) Πούλιος Κων)νος, 4) Κονιδιτσιώτης Βασίλειος, 5) Καμβύσης
Νικόλαος

ΦΙΛΟΛΟΓΟΙ ΔΙΑ ΤΗΝ ΓΛΩΣΣΙΚΗΝ ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗΝ ΤΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ

- 1) Λιναρδῆς Ἰωάννης, 2) Τομπαΐδης Δημήτριος

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΤΩΝ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΩΝ (ΖΩΓΡΑΦΩΝ)
ΚΑΙ ΠΑΡΑΛΑΒΗΣ ΤΗΣ ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΣΕΩΣ

- 1) Νικολάου Νικόλαος, 2) Μόραλης Ἰωάννης, 3) Βελισσαρίδης
Γεώργιος

ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΗΣ (ΖΩΓΡΑΦΟΣ) ΔΙΑ ΤΗΝ ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΣΙΝ ΤΟΥ
ΒΙΒΛΙΟΥ

Κουτσούρης Ἰωάννης

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΤΟΥ ΓΡΑΦΕΙΟΥ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ

Μάνος Κωνσταντίνος

Τὰ αντίτυπα τοῦ βιβλίου φέρουν τὸ κάτωθι βιβλιοσήμον εἰς ἀπόδειξιν τῆς γνησιότητος αὐτῶν.

Ἐπίσημον σφραγισμένον τοῦ βιβλιοσήμου τούτου θεωρεῖται κλεψίτυπον. Ὁ διαθέτων, πωλῶν ἢ χρησιμοποιοῦν αὐτὸ διώκεται κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου ἡ τοῦ νόμου 1129 τῆς 15/21 Μαρτίου 1946 (Ἐφημ. Κυβερν. 1946, Α' 108).

ΕΚΔΟΣΙΣ Α'. 1973 (ΙΧ) — ΑΝΤΙΤΥΠΙΑ 325.000 — ΣΥΜΒΑΣΙΣ : 2333/12-5-73

ΣΤΟΙΧΕΙΟΘΕΣΙΑ - ΕΚΤΥΠΩΣΙΣ - ΒΙΒΛΙΟΔΕΣΙΑ : Κοινοπραξία
Μ. ΠΕΧΛΙΒΑΝΙΔΗΣ & Σία Α.Ε. — Ν. ΖΑΦΕΙΡΟΠΟΥΛΟΣ — ΑΝΝ. ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ
— Π. ΟΚΤΩΡΑΤΟΣ - Κ. ΚΟΥΚΙΑΣ Ο.Ε.

